

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Οικονομική κρίση και σχεδιασμός του χώρου

Γράφουν οι:

Γ. Καυκαλάς

Γ. Μιχαηλίδης

Σ. Ράπτης

Πρόγραμμα «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»

Γνωμοδότηση Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α.

Άρθρα & απόψεις

Εκλογές Τ.Ε.Ε.

Κυριακή 25 Απριλίου

Συμμετέχω - Στηρίζω

Σεμινάρια Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α.

220 μηχανικοί στο real estate

62 μηχανικοί στον πολεοδομικό
σχεδιασμό

Think Before You Print

Ενημερωτικό Δελτίο

Συλλόγου Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας
Χωροταξίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης

Απρίλιος 2010

ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕ- ΔΡΟΥ

της Σοφίας Καζάκη

Πρόεδρος Συλλόγου Ελλήνων
Μηχανικών Πολεοδομίας, Χω-
ροταξίας, και Περιφερειακής
Ανάπτυξης (Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α.)

Συναδέλφισσες και συνάδελφοι Μηχανικοί Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης,

Αγαπητές αναγνώστριες και αναγνώστες,

Το Σάββατο 6 Μαρτίου 2010 πραγματοποιήθηκε η τακτική Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.) του Συλλόγου μας, μια πολύ πλούσια σε θέματα και δημιουργική συνάντηση των μελών και των Περιφερειακών Τμημάτων του Συλλόγου, που σκοπό είχε την ενημέρωση, τον απολογισμό αλλά και τον σχεδιασμό της δράσης μας για το επόμενο έτος.

Στη Γ.Σ. συζητήθηκε το περιεχόμενο του πορίσματος της Επιτροπής Διαιτησίας του Τ.Ε.Ε., που αποτελεί ένα πολύ σημαντικό κεκτημένο για την ειδικότητα. Στο πόρισμα αναγνωρίζονται τα προβλήματα της ειδικότητας και προτείνονται τρόποι επίλυσής τους, με σκοπό την άρση του αποκλεισμού των Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης (Μ.Χ.Π.Π.Α.) από επαγγελματικές ευκαιρίες και δραστηριότητες που εντάσσονται στο γνωστικό και επαγγελματικό τους αντικείμενο.

Η Γ.Σ. αποφάσισε συγκεκριμένες δράσεις ώστε, σε συνεργασία και με τα Τμήματα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, να προωθηθούν από τη νέα πλέον ηγεσία του Τ.Ε.Ε. οι αναγκαίες ρυθμίσεις για την εφαρμογή των προβλεπόμενων από το πόρισμα.

Παράλληλα, σε εξέλιξη βρίσκεται από το Υπουργείο Παιδείας η διαδικασία έκδοσης

του Π.Δ. της μετονομασίας και επαγγελματικής κατοχύρωσης των αποφοίτων του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας & Ανάπτυξης του Α.Π.Θ. Ο Σύλλογος απέστειλε στο Συμβούλιο Ανώτατης Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (Σ.Α.Π.Ε.) επιστολές με προτάσεις, προκειμένου η επαγγελματική κατοχύρωση των αποφοίτων να αντιστοιχεί στο γνωστικό αντικείμενο των σπουδών τους, ζητώντας το περιεχόμενο του νέου Π.Δ. να επεκταθεί και να εξειδικευτεί σε σχέση με το περιεχόμενο του Π.Δ. 240/94 της επαγγελματικής κατοχύρωσης των αποφοίτων του Τμήματος Μ.Χ.Π.Π.Α. του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Σκοπός του αιτήματος είναι να υπάρχουν προβλέψεις που να επιτρέπουν την εγγραφή σε περισσότερες κατηγορίες μελετών της Γ.Ε.Μ. αλλά και σε συγκεκριμένες κατασκευαστικές εργασίες του Μ.Ε.Κ. Τέλος, προκειμένου να μην υπάρχει διάκριση μεταξύ των αποφοίτων των δύο Τμημάτων, στο νέο Π.Δ. προτείνεται να υπάρχει πρόβλεψη επέκτασης της ισχύος του και για τους απόφοιτους του Τμήματος Μ.Χ.Π.Π.Α. του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Στη Γ.Σ. συζητήθηκαν επίσης θέματα που αφορούν στην ενίσχυση της συμμετοχής των μελών σε ομάδες εργασίας για την επεξεργασία θέσεων του Συλλόγου σε επίκαιρα θέματα, στους τρόπους ενίσχυσης του δικτύου ημερήσιας ενημέρωσης και επικοινωνίας μεταξύ των μελών, στην πορεία του ηλεκτρονικού μας περιοδικού «π» και τους τρόπους χρηματοδότησής του, στα κριτήρια εγγραφής στο Σύλλογο μηχανικών άλλων ειδικοτήτων, στις συνέπειες της οικονομικής κρίσης και τις εξελίξεις που σηματοδοτεί για τον κλάδο, στην αλλαγή του τρόπου εξετάσεων για την απόκτηση της άδειας άσκησης του επαγγέλματος από τους νέους μηχανικούς, κλπ. Αξίζει να σημειωθεί η πλούσια δράση των δύο Περιφερειακών Τμημάτων του Συλλόγου, που παρουσιάστηκε από τους Προέδρους κκ. Γ. Μπάκη και Α. Γιαννιού, τα οποία με τη συμμετοχή τους στα δρώμενα των περιφερειακών Τμημάτων του Τ.Ε.Ε. και τη διοργάνωση ημερίδων, σεμι-

ναρίων κλπ. έχουν αξιολογη παρουσία και αναγνωρισιμότητα.

Η Γ.Σ. πήρε σημαντικές αποφάσεις για τη δράση του Συλλόγου στο επόμενο διάστημα και με την ενεργή συμμετοχή και τις πρωτοβουλίες των μελών είναι βέβαιο ότι πολύ σύντομα θα υπάρξουν θετικές αλλαγές για την ειδικότητα.

Όπως είναι γνωστό, στις επικείμενες εκλογές του Τ.Ε.Ε. της 25^{ης} Απριλίου 2010, οι Μ.Χ.Π.Π.Α., δεν έχουν πρακτικά τη δυνατότητα να εκλέξουν συναδέλφους τους για την εκπροσώπησή τους στα όργανα των ειδικοτήτων του Τ.Ε.Ε. (Επιστημονικές Επιτροπές Ειδικοτήτων). Η αδράνεια του Τ.Ε.Ε. και κυρίως των μεγάλων παρατάξεων, η λογική διατήρησης των εκλογικών ισορροπιών με την ένταξη των νέων ειδικοτήτων σε Ε.Ε.Ε. των παλαιών ειδικοτήτων και η συντεχνιακή λογική, δεν επέτρεψαν την δημιουργία νέας Ε.Ε.Ε. Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, αν και ο διάλογος για το θέμα μετράει ήδη 10 χρόνια και οι φωνές που ζητούν την νέα Ε.Ε.Ε. αυξάνονται συνεχώς. Το Τ.Ε.Ε. για άλλη μια φορά είναι πίσω από τις εξελίξεις, αρνούμενο να δεχτεί την αυτονομία του πεδίου της πολεοδομίας-χωροταξίας και περιφερειακής ανάπτυξης, η οποία είναι πραγματικότητα σε διεθνές πλέον επίπεδο. Αρνείται στους κόλπους του σημαντικότερους τομείς των σύγχρονων ειδικοτήτων (χωροταξία-πολεοδομία-ανάπτυξη, πληροφορική, περιβάλλον κλπ) που τόσο έχει ανάγκη η χώρα.

Ελπίζοντας ότι αυτή η αναχρονιστική δομή του Τ.Ε.Ε., που δέχεται ότι βασικές ειδικότητες είναι μόνο αυτές που είχαν κριθεί ως τέτοιες πριν από 30 και πλέον χρόνια, θα αλλάξει σύντομα και η ειδικότητα θα αποκτήσει αυτόνομη Επιστημονική Επιτροπή, καλούμε όλους τους συναδέλφους να συμμετέχουν στις επικείμενες εκλογές του Τ.Ε.Ε. και να στηρίξουν με την ψήφο τους, τους υποψήφιους Μ.Χ.Π.Π.Α. για την Κεντρική Αντιπροσωπεία και τις Αντιπροσωπείες των Περιφερειακών Τμημάτων του Τ.Ε.Ε.

ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ Ε-ΠΙΤΡΟΠΗ

Το ενημερωτικό δελτίο του Συλλόγου Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, με την ονομασία «**Π**», συντάσσεται σε τριμηνιαία βάση και αποστέλλεται στους αναγνώστες του μέσω e-mail.

Συνεχίζοντας τα αφιερώματα σε θέματα που σχετίζονται με τη χωροταξία, την πολεοδομία και την περιφερειακή ανάπτυξη, το 6^ο τεύχος φιλοξενεί τις απόψεις διακεκριμένων Καθηγητών αλλά και συναδέλφων επαγγελματιών Μ.Χ.Π.Π.Α -τους οποίους ευχαριστούμε θερμά για την ανταπόκρισή τους- γύρω από τη σχέση της οικονομικής κρίσης με τον σχεδιασμό του χώρου και τον προγραμματισμό της ανάπτυξης, φιλοδοξώντας να ανοίξει έναν γόνιμο διάλογο γύρω από τις επιπτώσεις της και τις προσκλήσεις που απορρέουν από αυτήν.

Για τη σύνταξη του τεύχους θα θέλαμε επίσης να ευχαριστήσουμε ιδιαιτέρως, όσους δούλεψαν στις επιμέρους Ομάδες Εργασίας και τους συναδέλφους της Ομάδας Επιστημονικής και Τεχνικής Υποστήριξης.

Τη Συντακτική Επιτροπή αποτελούν οι διατελέσαντες Πρόεδροι του Συλλόγου. Η Συντακτική Επιτροπή είναι αρμόδια να καθορίσει το περιεχόμενο του κάθε τεύχους και διατηρεί το δικαίωμα να επεμβαίνει σε άρθρα που αποστέλλονται προς δημοσίευση, προκειμένου να διασφαλίζεται ο ενιαίος χαρακτήρας του τεύχους. Εφόσον κρίνει ότι οι παρεμβάσεις της ενδέχεται να αλλοιώσουν το περιεχόμενο ενός άρθρου, υποχρεούται να έλθει σε επικοινωνία με το συντάκτη, προκειμένου να λάβει τη σύμφωνη γνώμη του. Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις των συντακτών τους.

Παρακαλούμε για την έγκαιρη διευθέτηση ζητημάτων πνευματικής ιδιοκτησίας των

στοιχείων που αποστέλλετε. Ο Σύλλογος και η Συντακτική Επιτροπή δε φέρουν καμία ευθύνη για περιπτώσεις ενυπόγραφων άρθρων ή φωτογραφιών και λοιπών στοιχείων που έχουν αποσταλεί και τα οποία θίγουν πνευματικά δικαιώματα τρίτων.

Η φωτογραφία στο εξώφυλλο είναι από τη La Defense, στο Παρίσι.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Σε αυτό το τεύχος βοήθησαν οι συναδέλφισσες και συνάδελφοι (αλφαβητικά):

- Αιμιλία Αλεξανδροπούλου
- Άννα Γιαννιού
- Ιωάννα Δούνια
- Σοφία Καζάκη
- Νίκος Κουτσομάρκος
- Χρυσός Μακράκης – Καραχάλιος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μήνυμα της Προέδρου _____	1	Παρατηρήσεις επί του «Σχεδίου Καλλικράτης» _____	29
Από τη Συντακτική Επιτροπή _____	2	Σχεδιασμός των πόλεων και προσβάσιμα δίκτυα* _____	32
Επιστημονική και Τεχνική Υποστήριξη _____	3	Μεθοδολογική προσέγγιση για τον υπολογισμό πολυτροπικού επιπέδου εξυπηρέτησης κατά μήκος Διαδρόμου στην πόλη της Θεσσαλονίκης _____	34
Νέα και Θέσεις του Συλλόγου _____	5	Αξιολόγηση της Οδηγίας 2007/2/ΕΚ για τη δημιουργία υποδομής χωρικών πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (INSPIRE) _____	36
Απολογισμός Δράσεων του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. για το 1^ο τρίμηνο του 2010 _____	5	Βιβλιοπαρουσιάσεις _____	39
Τα Νέα των Περιφερειακών Τμημάτων _6		Συνέδρια και Εκδηλώσεις _____	40
Απολογισμός Δράσεων του Περιφερειακού Τμήματος Βόρειας Ελλάδας του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. για το 1 ^ο τρίμηνο του 2010 _6		Από τον Τύπο _____	41
Σεμινάριο του Περιφερειακού Τμήματος Βόρειας Ελλάδας του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. _____	7	Λέξεις - Κλειδιά Προηγούμενων Τευχών _____	44
Απολογισμός Δράσεων του Περιφερειακού Τμήματος Κεντρικής & Δυτικής Θεσσαλίας του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. για το 1 ^ο τρίμηνο του 2010 _____	9	Επί του «Πιστηρίου» _____	45
Σεμινάριο του Περιφερειακού Τμήματος Κεντρικής & Δυτικής Θεσσαλίας του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. _____	10	Νέο Δ.Σ. στον ΟΡ.ΘΕ. _____	45
Επιστημονικά Θέματα _____	12	Επιστημονική εσπερίδα _____	45
Γνώμη του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α για το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» _____	12		
Αφιέρωμα _____	19		
Οικονομική κρίση και σχεδιασμός του χώρου _____	19		
Χωρικές συνιστώσες της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης _____	21		
Αναπτυξιακός σχεδιασμός στην Ελλάδα σε περίοδο κρίσης _____	23		
Οικονομική κρίση, μεταρρυθμίσεις και Real Estate _____	24		
Τα Μέλη Γράφουν _____	26		
Μελέτη Συνένωσης Δήμων και Κοινοτήτων του Νομού Καστοριάς για το «Πρόγραμμα Καλλικράτης» _____	26		

ΝΕΑ ΚΑΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Απολογισμός Δράσεων του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. για το 1^ο τρίμηνο του 2010

Κατά τη διάρκεια του τελευταίου τριμήνου ο Σύλλογος Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης πραγματοποίησε τις εξής δράσεις:

- **26/01/10:** Κατάθεση στην Αντιπροσωπεία του Τ.Ε.Ε. επιστολής/αιτήματος σχετικά με τη δημιουργία νέας Επιστημονικής Επιτροπής Ειδικότητας Μ.Χ.Π.Π.Α.
- **27/01/10:** Ολοκληρώθηκε, από την Ομάδα Εργασίας, η επεξεργασία των θέσεων του Συλλόγου για το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» και διαβιβάστηκε σχετικό έγγραφο στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, στο πλαίσιο της διαδικασίας διαβούλευσης.
- **28/01/10:** Συμμετοχή στην εκδήλωση κοπής της πρωτοχρονιάτικης πίτας του ΤΕΕ. Τον Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. εκπροσώπησε η Πρόεδρος του Δ.Σ., Σ. Καζάκη.
- **28/01/10:** Συμμετοχή στη συνάντηση εργασίας εκπροσώπων των ειδικοτήτων των μηχανικών στο Τ.Ε.Ε., με αντικείμενο τη διαμόρφωση της θέσης του Τ.Ε.Ε. για την αναθεώρηση του Ν.3316/05, στο πλαίσιο της διαβούλευσης του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων. Τον Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. εκπροσώπησε η Πρόεδρος του Δ.Σ., Σ. Καζάκη.
- **29/01/10:** Ολοκληρώθηκε, από την Ομάδα Εργασίας, η επεξεργασία των θέσεων του Συλλόγου για την αναθεώρηση του Ν.3316/05 και διαβιβάστηκε σχετικό έγγραφο στο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων, στο πλαίσιο της διαδικασίας διαβούλευσης.
- **02/02/10:** Έκδοση Δελτίου Τύπου για τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Αναζωογόνησης.
- **02/02/10:** Αποστολή επιστολής, σε συνεργασία με το Π.Τ.Β.Ε., στο Τ.Ε.Ε. σχετικά με τη δημιουργία Εξεταστικής Επιτροπής Μ.Χ.Π.Π.Α. για την Άδεια Άσκησης Επαγγέλματος στο Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Μ.
- **02/02/10:** Αποστολή επιστολής σε διάφορους δήμους σχετικά με τις δεξιότητες των Μ.Χ.Π.Π.Α.
- **04/02/10:** Αποστολή επιστολής στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων σχετικά με την εγγραφή των Μ.Χ.Π.Π.Α. στις κατηγορίες: Α. Οικοδομικών έργων, Β. Έργων πρασίνου, και Γ. Έργων οδοποιίας, του Μ.Ε.Κ.
- **05/02/10:** Έκδοση Δελτίου Τύπου για το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τις Α.Π.Ε.
- **08/02/10:** Αποστολή επιστολής στον Δήμο Βιστωνίδας σχετικά με την προκήρυξη της μελέτης Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.
- **08/02/10:** Αποστολή επιστολής στον Δήμο Αιθικών σχετικά με την προκήρυξη της μελέτης Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.
- **12/02/10:** Αποστολή επιστολής στο Συμβούλιο Ανώτατης Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (Σ.Α.Π.Ε.) σχετικά με τη μετονομασία και επαγγελματική κατοχύρωση των Διπλωματούχων του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.
- **22/02/10:** Αποστολή επιστολής στον Νομάρχη Λέσβου με αφορμή τη συζήτηση για την ανάγκη προστασίας και ανάδειξης του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος του νησιωτικού χώρου, σχετικά με τις δεξιότητες των Μ.Χ.Π.Π.Α.

- **25/02/10:** Έκδοση Δελτίου Τύπου για την Εγκύκλιο 1 του Υ.ΠΕ.Κ.Α.
- **26/02/10:** Αποστολή επιστολής στην Υπουργό Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής κα Τ. Μπιρμπίλη με προτάσεις για την για την αντιμετώπιση του ελλείμματος της χώρας στον τομέα του χωρικού σχεδιασμού και αναπτυξιακού προγραμματισμού.
- **02/03/10:** Αποστολή, σε συνεργασία με το Π.Τ.Β.Ε., στον πρόεδρο της Αντιπροσωπείας του Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Μ. κο Κ. Μουρατίδη, εισήγησης σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Μ.Χ.Π.Π.Α., κατόπιν σχετικής πρόσκλησης.
- **03/03/10:** Έκδοση Δελτίου Τύπου για τη χωροθέτηση της Δ.Ε.Θ.
- **06/03/10:** Πραγματοποίηση της ετήσιας Γενικής Συνέλευσης του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. στην Αθήνα και της ετήσιας εκδήλωσης (πάρτυ) το βράδυ της ίδιας μέρας.
- **12/03/10:** Αποστολή δεύτερης επιστολής στο Συμβούλιο Ανώτατης Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (Σ.Α.Π.Ε.) σχετικά με τη μετονομασία και επαγγελματική κατοχύρωση των Διπλωματούχων του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και το Πόρισμα της Επιτροπής Διαιτησίας.
- **15/03/10:** Παρουσία στην Αντιπροσωπεία του Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Μ. της προέδρου του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α., των μελών της Δ.Ε. του Π.Τ.Β.Ε. και μελών του Συλλόγου για τη συζήτηση σχετικά με τα θέματα και τα προβλήματα των νέων μηχανικών. Την εισήγηση του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. παρουσίασε η πρόεδρος κα Σ. Καζάκη.

Ομάδες εργασίας

- Σύσταση Ομάδας Εργασίας για τη μελέτη της πρότασης του ΤΕΕ για το επιχειρησι-

ακό σχέδιο ολοκλήρωσης του Εθνικού Κτηματολογίου (Φεβ. 2010).

Μέλη: Γ. Αβραμίδου, Χ. Ευθυμίου, Ν. Ιωαννίδου, Μ. Λάζογλου, Ε. Ναρασάνη, Α. Σανόπουλος, Συντονίστρια: Σ. Κούτρα

Τα Νέα των Περιφερειακών Τμημάτων

Απολογισμός Δράσεων του Περιφερειακού Τμήματος Βόρειας Ελλάδας του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. για το 1^ο τρίμηνο του 2010

Κατά τη διάρκεια του τελευταίου τριμήνου (Ιαν. - Μαρ. 2010) το Περιφερειακό Τμήμα Βόρειας Ελλάδας (Π.Τ.Β.Ε.) του Συλλόγου Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης πραγματοποίησε τις εξής δράσεις:

- **27/01/10:** Συμμετοχή στην εκδήλωση κοπής της πρωτοχρονιάτικης πίτας του Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Μ. Το Π.Τ. εκπροσώπησε ο Γραμματέας της Δ.Ε. Ν. Κουτσομάρκος.
- **02/02/10:** Αποστολή επιστολής, σε συνεργασία με τον Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α., στο Τ.Ε.Ε. σχετικά με τη δημιουργία Εξεταστικής Επιτροπής Μ.Χ.Π.Π.Α. για την Άδεια Άσκησης Επαγγέλματος στο Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Μ.
- **20/02/10:** Πραγματοποιήθηκε η ετήσια Ολομέλεια των μελών του Π.Τ. Παρουσιάστηκε ο απολογισμός δράσεων, ο οικονομικός απολογισμός και ο προϋπολογισμός/Σχέδιο Δράσης για το 2010. Ακολούθησε η κοπή της πίτας του Π.Τ. για το έτος 2010. Την πίτα έκοψε ο Πρόεδρος του Π.Τ. κ. Γ. Μπάκης, ενώ το φλουρί που αντιστοιχούσε στο βιβλίο «Η Χωροταξία στην Ευρωπαϊκή Ένωση» της Γ. Γιαννακούρου (2008) κέρδισε ο συνάδελφος Δήμος Έππας (βλ. φωτογραφίες)

Οι Ν. Τασοπούλου και Μ. Παπαστάθη.

Ο τυχερός συνάδελφος που βρήκε το φλουρί Δ. Έππας.

Ο πρόεδρος της Δ.Ε. του Π.Τ. Βόρειας Ελλάδας Γ. Μπάκης και η Γραμματέας του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. και Ταμίας του Π.Τ. Βόρειας Ελλάδας Α. Αλεξανδρούλου.

- **02/03/10:** Αποστολή, σε συνεργασία με τον Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α., στον πρόεδρο της Αντιπροσωπείας του Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Μ. κο Κ. Μουρατίδη, εισήγησης σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Μ.Χ.Π.Α., κατόπιν σχετικής πρόσκλησης

- **15/03/10:** Παρουσία στην Αντιπροσωπεία του Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Μ. της προέδρου του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. κας Σοφίας Καζάκη, των μελών της Δ.Ε. του Π.Τ.Β.Ε. και μελών του Συλλόγου για τη συζήτηση σχετικά με τα θέματα και τα προβλήματα των νέων μηχανικών.
- **15-19/03/10:** Πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με τον Σύλλογο Τοπογράφων και το Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Μ. σεμινάριο με τίτλο: **«Μεθοδολογίες εκτίμησης ακινήτων και εφαρμοσμένες πρακτικές»** και εισηγητές τους: Χάρη Μπακιρτζόγλου, Άρη Παπότη, Κατερίνα Γκόγκου, Νίκο Καρανικόλα, Σπύρο Ράπτη.
- **01/04/10:** Δημοσίευση στο ΤΕΧΝΟΓΡΑΦΗΜΑ (Τεύχος 394/01.04.10) Δελτίο Τύπου για τη μετεγκατάσταση της Δ.Ε.Θ.

Σεμινάριο του Περιφερειακού Τμήματος Βόρειας Ελλάδας του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α.

Πραγματοποιήθηκε με επιτυχία, στο διάστημα 15-19 Μαρτίου 2010, το σεμινάριο που οργάνωσε το Περιφερειακό Τμήμα Βόρειας Ελλάδας σε συνεργασία με τον Σύλλογο Τοπογράφων και το Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Μ. Το σεμινάριο είχε τίτλο **«Μεθοδολογίες εκτίμησης ακινήτων και εφαρμοσμένες πρακτικές»** και προσέλκυσε το ενδιαφέρον 220 μηχανικών οι οποίοι υπέβαλλαν τη σχετική αίτηση εγγραφής. Οι συμμετέχοντες ήταν Μηχανικοί Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης καθώς και μηχανικοί άλλων ειδικοτήτων, όπως Αρχιτέκτονες, Αγρονόμοι – Τοπογράφοι και Πολιτικοί Μηχανικοί.

Ευχαριστούμε τους εισηγητές κκ. Χ. Μπακιρτζόγλου, Α. Παπότη, Κ. Γκόγκου, Ν. Καρανικόλα, Σ. Ράπτη που δέχτηκαν να μοιραστούν μαζί μας την πολύτιμη εμπειρία και γνώσεις τους, καθώς και τους συναδέλφους Χρυσόστομο Μακράκη-Καραχάλιο και Νατάσα Ιωαννίδου, που ασχολήθηκαν με τη διοργάνωση του σεμιναρίου.

Η πρόεδρος του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. Σ. Καζάκη απευθύνει χαιρετισμό κατά την έναρξη του σεμιναρίου.

Άποψη του αμφιθεάτρου του Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Μ. Στην πρώτη σειρά διακρίνονται η πρόεδρος του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. Σ. Καζάκη, το μέλος της Δ.Ε. του Π.Τ. Βόρειας Ελλάδας Ν. Ιωαννίδου, επισημονική υπεύθυνος του σεμιναρίου και ο πρόεδρος της Δ.Ε. του Π.Τ. Βόρειας Ελλάδας Γ. Μπάκης

Άποψη του αμφιθεάτρου του Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Μ.

Οι συμμετέχοντες του σεμιναρίου θα παραλάβουν Βεβαίωση Παρακολούθησης από το Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Μ. Για το σκοπό αυτό κρίνεται σκόπιμο να παρακολουθούν τις σχετικές ανακοινώσεις στην ιστοσελίδα του Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Μ. καθώς και στο ΤΕΧΝΟΓΡΑΦΗΜΑ.

Απολογισμός Δράσεων του Περιφερειακού Τμήματος Κεντρικής & Δυτικής Θεσσαλίας του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. για το 1ο τρίμηνο του 2010

Κατά τη διάρκεια του τελευταίου τριμήνου (Ιαν. - Μαρ. 2010) το Περιφερειακό Τμήμα Κεντρικής και Δυτικής Θεσσαλίας (Π.Τ.Κ.Δ.Θ.) του Συλλόγου Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης πραγματοποίησε τις εξής δράσεις:

- **31/01/10:** Πραγματοποιήθηκε η ετήσια εκδήλωση κοπής πίτας του Π.Τ. στον Ηριδανό στη Λάρισα.
- **01/02/10:** Συνεδρίαση Δ.Ε. του Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Δ.Θ. με θέμα την προκήρυξη 24ωρης πανελλαδικής απεργίας από το Τ.Ε.Ε. στις 10.02.10 με πλαίσιο: Ασφαλιστικό, Φορολογικό και επαγγελματικά δικαιώματα. *Το Π.Τ. εκπροσώπησε η πρόεδρος Α. Γιαννιού.*
- **10/02/10:** Συγκέντρωση και συνέντευξη τύπου στο Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Δ.Θ. για την απεργιακή κινητοποίηση των μηχανικών με θέματα: ασφαλιστικό, φορολογικό και επαγγελματικά δικαιώματα. *Το Π.Τ. εκπροσώπησε η πρόεδρος Α. Γιαννιού και ο ταμίας Δ. Μιμής.*
- **20/02/10:** Πραγματοποιήθηκε η ετήσια Ολομέλεια των μελών του Π.Τ. Παρουσιάστηκε ο απολογισμός δράσεων, ο οικονομικός απολογισμός και ο προϋπολογισμός/Σχέδιο Δράσης για το 2010.
- **22-26/02/10:** Πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με το Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Δ.Θ., σεμινάριο με θέμα: «Ειδικά Πολεοδομικά θέματα - Πολεοδομικές Μελέτες - Πράξεις Εφαρμογής: Από τη σύγχρονη θεωρία στην ελληνική πρακτική», με εισηγητές τους: Αθηνά Γιαννακού, Δημήτρη Δούμα, Λένα Κωτσοπούλου. *Επιστημονικοί*

υπεύθυνοι του σεμιναρίου ήταν οι αντιπρόεδροι του Π.Τ. Κασσιανή Ζήση & Ελίζα Μάνου.

- **03/10:** Αποστολή γνωμοδότησης για τη μελέτη «Ρυθμιστικό Σχέδιο και Πρόγραμμα Προστασίας περιβάλλοντος οικιστικού συγκροτήματος Λάρισας» (Β' στάδιο), στα πλαίσια της πραγματοποιούμενης διαβούλευσης στο Υ.Π.Ε.Κ.Α., στη ΔΙ.Π.Ε.ΧΩ. Θεσσαλίας, Τ.Ε.Ε., στον Δήμο Λαρισαίων κλπ. Το κείμενο δημοσιεύτηκε στο ενημερωτικό δελτίο του Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Δ.Θ. και στον ημερήσιο τύπο.
- **08/03/10:** Ημέρα Γυναίκας. Συνδιοργάνωση με σύλλογο Χημικών Μηχανικών φιλικής βραδιάς για τις γυναίκες-μέλη των συλλόγων Χημικών Μηχανικών και Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε σε αίθουσα του Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Δ.Θ., όπου μίλησε η ψυχολόγος Μαρία Νιφόρου για το θέμα της ισότητας των δύο φύλων και η βραδιά έκλεισε στο εστιατόριο Καμάρες.
- **27/03/10:** Συνεδρίαση της Αντιπροσωπείας του Τ.Ε.Ε. στη Λάρισα. Εστάλη εισήγηση του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α./Π.Τ.Κ.Δ.Θ., με θέματα της ειδικότητας (Ε.Ε.Ε., επαγγελματικά θέματα κλπ). Στην συνεδρίαση παρέστησαν η Δ.Ε. και μέλη του Π.Τ.

Εκδήλωση κοπής πίτας

Σε εγκάρδιο κλίμα και με μεγάλη προσέλευση μελών και φίλων, πραγματοποιήθηκε στις 31 Ιανουαρίου 2010 η ετήσια εκδήλωση της κοπής πίτας του Περιφερειακού τμήματος Κεντρικής και Δυτικής Θεσσαλίας του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α., στο bar «Ηριδανός», στη Λάρισα.

Από αριστερά: Κ. Ζήση, Γ. Σουλιώτης, Α. Γιαννιού, Ν. Διαμάντος, Δ. Μιμής, Ε. Μάνου, Λ. Κίσσας.

Από αριστερά: Ε. Μάνου, Α. Γιαννιού, Γ. Σουλιώτης, Ζ. Τσιάμη, Κ. Ζήση.

Άποψη του χώρου της εκδήλωσης.

Η πρόεδρος του Τμήματος Α. Γιαννιού, σε σύντομη ομιλία της απηύθυνε ευχές για μια καλή και δημιουργική χρονιά σε όλους τους παριστάμενους. Επισήμανε επίσης, πώς το Περιφερειακό Τμήμα έχει ήδη 3 χρόνια λειτουργίας και η παρουσία του είναι σημαντική στην κοινωνική ζωή του τόπου με τις παρεμβάσεις που γίνονται κατά καιρούς σε θέματα της επικαιρότητας που άπτονται της ειδικότητας, ενώ διαδραματίζει και ενεργό ρόλο στις δραστηριότητες του Περιφερειακού Τμήματος Κεντρικής και Δυτικής Θεσσαλίας του Τ.Ε.Ε. Αναφέρθηκε επιγραμματικά και σε δράσεις του Περιφερειακού Τμήματος όπως είναι το σεμινάριο για τον πολεοδομικό σχεδιασμό.

Τέλος μετέφερε τις ευχές και τον χαιρετισμό της Προέδρου του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α., κας Σ. Καζάκη.

Επίσης, χαιρετισμό απηύθυνε και ο πρόεδρος του Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Δ.Θ. κ. Ντίνος Διαμάντος και εξέφρασε τη στήριξή του στη δράση του Συλλόγου εξαίροντας ταυτόχρονα και το ρόλο του στο χώρο του Τ.Ε.Ε.

Την εκδήλωση τίμησε με την παρουσία του το μέλος της Δ.Ε. του Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Δ.Θ. κ. Γρηγόρης Σουλιώτης και μέλη των διοικήσεων άλλων κλαδικών συλλόγων μηχανικών.

Τα δώρα που αντιστοιχούσαν στον τυχερό που βρήκε το φλουρί, ήταν μια ατζέντα-ημερολόγιο και ένα αντίγραφο πίνακα προσφοράς του Τ.Ε.Ε.

Σεμινάριο του Περιφερειακού Τμήματος Κεντρικής & Δυτικής Θεσσαλίας του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α.

Ολοκληρώθηκε με επιτυχία το Σεμινάριο που οργάνωσε το Περιφερειακό Τμήμα Κεντρικής και Δυτικής Θεσσαλίας του Συλλόγου Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης σε συνεργασία με το Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Δ.Θ. Το σεμινάριο είχε τίτλο «Ειδικά Πολεοδομικά Θέματα – Πολεοδομικές Μελέτες – Πράξη Εφαρμογής: Από τη σύγχρονη θεωρία στην ελληνική πρακτική» και πραγματοποιήθηκε στο διάστημα 22-26 Φεβρουαρίου

2010, σε αίθουσα του Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Δ.Θ. στη Λάρισα.

Το σεμινάριο παρακολούθησαν 62 άτομα, τόσο συναδέλφοι Μηχανικοί Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης όσο και μηχανικοί άλλων ειδικοτήτων, όπως Αρχιτέκτονες, Αγρονόμοι – Τοπογράφοι και άλλοι μηχανικοί.

Ευχαριστούμε τους εισηγητές κκ. Α. Γιαννακού, Δ. Δούμα και Ε. Κωτσοπούλου, που δέχτηκαν να μοιραστούν μαζί μας την πολύτιμη εμπειρία και γνώσεις τους.

Επίσης, ευχαριστούμε τις συναδέλφισσες και τους συναδέλφους, που ασχολήθηκαν με τη διοργάνωση του σεμιναρίου καθώς και το Τ.Ε.Ε./ Τ.Κ.Δ.Θ. για τη θετική ανταπόκριση στο αίτημα διοργάνωσης του σεμιναρίου.

Στους συμμετέχοντες διανεμήθηκε φάκελος που περιείχε σε ψηφιακή μορφή όλες τις εισηγήσεις που παρουσιάστηκαν καθώς και Βεβαίωση Παρακολούθησης από το Τ.Ε.Ε./ Τ.Κ.Δ.Θ.

Οι εισηγητές του σεμιναρίου (από αριστερά) κκ. Ε. Κωτσοπούλου, Α. Γιαννακού, Δ. Δούμας

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Γνώμη του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α για το Πρόγραμμα «Καλλικράτης»

Στο πλαίσιο της διαδικασίας διαβούλευσης για το Πρόγραμμα «Καλλικράτης», ο Σύλλογός απέστειλε στις 25/1/2010, στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, κείμενο θέσεων και προτάσεων που επεξεργάστηκε Ομάδα Εργασίας με τη συμμετοχή συναδέλφων. Οι προτάσεις και οι θέσεις μας για το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» κατατέθηκαν επίσης, μεταξύ άλλων, και στην Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με σχετικό υπόμνημα.

Είναι γενικά παραδεκτό ότι: 1) η αναμόρφωση της αυτοδιοικητικής δομής της χώρας, καθώς και, 2) η αποκέντρωση της Κεντρικής Διοίκησης, είναι αναγκαίες τομές στην κατεύθυνση της βελτίωσης της αποτελεσματικότητας της διοίκησης ώστε να συμβάλει αποφασιστικά στην ανάπτυξη, αξιοποιώντας το σύνολο των παραγωγικών πόρων που διαθέτει η χώρα.

Στο κείμενο που δόθηκε στη διαβούλευση αποτυπώνεται ένας μακρόπνοος σχεδιασμός στη σωστή κατεύθυνση σε γενικές γραμμές καθώς και το όραμα για τη μελλοντική διοίκηση της χώρας, με σύγχρονους όρους. Το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» αντιμετωπίζει προβληματικές καταστάσεις της ελληνικής διοίκησης και αυτοδιοίκησης, συμβάλει στην άμβλυνση των δημοσιονομικών απειλών, αξιοποιεί τις νέες τεχνολογικές δυνατότητες της πληροφορικής και των επικοινωνιών και απαντά στις αναπτυξιακές προκλήσεις τις Ε.Ε. για τους τόπους.

Κινείται, συνεπώς, σε ένα πλαίσιο στόχων και επιδιώξεων το οποίο ο ΣΕΜΠΧΠΑ θεωρεί, επί της αρχής, ως το πλέον κατάλληλο.

Ωστόσο, οφείλουμε να επισημάνουμε ορισμένα ζητήματα, τα οποία θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την τελική επεξεργασία του σχετικού νομοσχεδίου, ώστε να υπάρξει μια ολοκληρωμένη ρύθμιση για την αυτοδιοίκηση, την αποκεντρωμένη διοίκηση και την τοπική ανάπτυξη.

Ειδικότερα:

1. Αξιολόγηση Προγράμματος «Καποδίστριας»

Ένα τόσο σοβαρό εγχείρημα, όπως η αναδιάρθρωση της διοικητικής δομής της χώρας, θα έπρεπε να χρησιμοποιεί εισροές από μια αναλυτική αξιολόγηση του εγχειρήματος που προηγήθηκε, δηλ. του Προγράμματος «Καποδίστριας», αλλά και των επιδράσεων της μεταβίβασης αρμοδιοτήτων από τα Υπουργεία στις Περιφέρειες (νοούμενης ως στάδιο αποκέντρωσης της κρατικής διοίκησης).

Παρά του γεγονότος ότι και για τις δύο παραπάνω «μεταρρυθμίσεις» στη διοίκηση της χώρας υπήρξε θετική υποδοχή της πραγματικότητας που διαμορφώθηκε (σύμφωνα με δειγματοληπτική έρευνα που έγινε για την ΚΕΔΚΕ το 2001), αυτή η γενική αίσθηση δεν είναι αρκετή και δεν μπορεί αντικαταστήσει τη συστηματική αξιολόγηση, καταγραφή και ανάλυση των αποτελεσμάτων.

Κατά συνέπεια, η απουσία αξιολόγησης αποτελεί ένα ουσιαστικό έλλειμμα για τη διοικητική μεταρρύθμιση που επιχειρείται με το νέο Πρόγραμμα «Καλλικράτης», καθώς δεν είναι δυνατό να αξιοποιηθεί η προγενέστερη εμπειρία ώστε να περιληφθούν οι αναγκαίες διορθωτικές παρεμβάσεις που θα αποτρέψουν μια αρνητική εξέλιξη.

Η νέα διοικητική μεταρρύθμιση θα έπρεπε να αποτελεί την απάντηση σε διαπιστωμένα

προβλήματα/δυσλειτουργίες και κατά συνέπεια να κρίνεται σήμερα ως προς την δυνατότητά της να δώσει λύσεις σε αυτά. Ωστόσο αφενός δεν είναι εφικτή αυτού του είδους η προσέγγιση του προγράμματος «Καλλικράτης», αφετέρου δεν είναι δυνατό και το σχέδιο το ίδιο να είναι όσο σαφές και αναλυτικό χρειάζεται ώστε να προκαλέσει έναν δημιουργικό προβληματισμό αντί της δυσπιστίας γύρω από τη σκοπιμότητά του.

Επιπλέον είναι χαρακτηριστικό, **ότι ενώ αυτό το έλλειμμα διαδικασιών παρακολούθησης και αξιολόγησης έχει διαπιστωθεί, δεν υπάρχει ούτε στο νέο σχέδιο αντίστοιχη πρόβλεψη**, ώστε στο εξής να είναι εφικτή η αξιολόγηση της πορείας του και ο σχεδιασμός παρεμβάσεων στο μέλλον, με στόχο την καλύτερη ανταπόκριση στις σημειринές συνθήκες.

Η διοικητική μεταρρύθμιση δεν πρέπει να νοείται ως μια στατική αλλά αντίθετα δυναμική διαδικασία που εξελίσσεται στο χρόνο. Κατά συνέπεια κρίνουμε αναγκαία την πρόβλεψη ενός μηχανισμού παρακολούθησης και αξιολόγησης της εφαρμογής του Προγράμματος «Καλλικράτης» ώστε να μην υπονομευτεί η δυναμική του αρχικού σχεδιασμού από ενδεχόμενα προβλήματα που θα προκύψουν στο μέλλον και να είναι δυνατές οι στοχευμένες διορθωτικές παρεμβάσεις.

Η ασαφής διατύπωση στο κείμενο: «*Παράλληλα, η Νέα Αρχιτεκτονική υποστηρίζεται από ένα ειδικό επιχειρησιακό πρόγραμμα για την εφαρμογή της*», δεν είναι αρκετή ώστε να θεωρηθεί ότι υπάρχει ένας δυναμικός μηχανισμός υποστήριξης της εφαρμογής και παρακολούθησης της πορείας του Προγράμματος.

Η νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης πρέπει να δώσει προτεραιότητα **στην οργάνωση μηχανισμών ελέγχου της απόδοσης και της αποτελεσματικότητας του σχεδιασμού σε όλα τα επίπεδα και σε όλους τους τομείς**.

Πρόκειται για μία λειτουργία στην οποία συνολικά η διοίκηση έχει σοβαρότατο έλλειμμα, αποτέλεσμα του οποίου είναι η συσσώρευση ποικίλων και σύνθετων προβλημάτων.

2. Χωρικός και αναπτυξιακός σχεδιασμός

Άμεσα συνδεδεμένο με την αναδιοργάνωση της αυτοδιοίκησης και αποκεντρωμένης διοίκησης είναι και το σύστημα χωρικού σχεδιασμού και αναπτυξιακού προγραμματισμού της χώρας το οποίο έχει αποτελέσει αντικείμενο συζητήσεων και επιστημονικής μελέτης. Ειδικότερα έχουν επισημανθεί οι αδυναμίες και η απομείωση του ρόλου του ΠΔΕ, η υπερφαλάγγιση του αυτόνομου και ανεξάρτητου αναπτυξιακού σχεδιασμού της χώρας και των περιφερειών από τις επιταγές της Περιφερειακής Πολιτικής της Ε.Ε. και των Διαρθρωτικών Ταμείων, η έλλειψη χωροταξικού σχεδιασμού και η σύνδεσή του με τον αναπτυξιακό προγραμματισμό.

Το θέμα της υστέρησης της χώρας μας στον τομέα του χωρικού / αναπτυξιακού σχεδιασμού συνεπάγεται τεράστιο κοινωνικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό κόστος για την κοινωνία μας. Σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στην πολυνομία, στον κατακερματισμό των αρμοδιοτήτων και στην έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού σε τοπικό επίπεδο, ικανού να εκτελέσει σύνθετα καθήκοντα (έκθεση του ΟΟΣΑ 2009).

Η ίδρυση του νέου Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής που συγκέντρωσε τις αρμοδιότητες παραγωγής και εφαρμογής πολιτικών στους τομείς του περιβάλλοντος, χωροταξίας και πολεοδομίας αποτελεί σημαντικό βήμα και ευκαιρία για τον **εξορθολογισμό και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του εθνικού συστήματος χωρικού σχεδιασμού και αναπτυξιακού προγραμματισμού**. Είναι ανάγκη με την ευκαιρία της διοικητικής μεταρρύθμισης να οικοδομηθεί με σαφήνεια η διοικητική / διαχειριστική αλυσίδα (υπηρεσίες) που θα υποστηρίξει με επάρκεια τον τομέα

και κυρίως την ουσιαστική σύνδεση του χωρικού με τον αναπτυξιακό σχεδιασμό. Οι νέες διοικητικές μονάδες θα πρέπει να δεσμεύονται για την εφαρμογή του Κοινού Πλαισίου Αξιολόγησης στην κατεύθυνση της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας και του Ν. 3230/04 «Διοίκηση μέσω στόχων». Με τον τρόπο αυτό η διοίκηση θα δεσμεύεται από τον σχεδιασμό στην επίτευξη της στοχοθεσίας, αντί της σημερινής αίσθησης ότι ο σχεδιασμός είναι ρευστός μη αξιολογήσιμος και εν τέλει μη δεσμευτικός.

Η σύσταση των προτεινόμενων, στη συνέχεια, μονάδων που αποτελούν τη διοικητική / διαχειριστική αλυσίδα του συστήματος χωρικού / αναπτυξιακού σχεδιασμού είναι σύμφωνη με το πνεύμα των Ν. 2508/97, Ν. 2742/99 και του Προγράμματος «Καλλικράτης». Ωστόσο επισημαίνουμε ότι στη βαθμίδα της αιρετής περιφέρειας και του αιρετού Δήμου θα έπρεπε να δοθούν –έστω μακροπρόθεσμα, καθώς το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο δεν το επιτρέπει στην παρούσα φάση– και οι αρμοδιότητες των Γενικών Διευθύνσεων, στη λογική της ουσιαστικής αποκέντρωσης αλλά και του περιορισμού των διοικητικών επιπέδων.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο του ανασχεδιασμού του εθνικού συστήματος χωρικού σχεδιασμού σε επίπεδο δομών, προτείνουμε να περιληφθούν για κάθε επίπεδο διοίκησης τα ακόλουθα:

ι. Κεντρικός εθνικός χωροταξικός σχεδιασμός και εποπτεία-ΥΠΕΚΑ:

- Μονάδα **διαμόρφωσης και εφαρμογής** χωροταξικού–πολεοδομικού σχεδιασμού και αναπτυξιακού προγραμματισμού, αρμόδια για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών σε εθνικό επίπεδο, το συντονισμό των τομεακών και των περιφερειακών πολιτικών και την παροχή τεχνογνωσίας στις αντίστοιχες μονάδες (Υπουργεία, περιφέρειες). Διασφάλιση συνεργασίας με ΕΑΣ.

- Μονάδα **ελέγχου και αξιολόγησης** της εφαρμογής χωροταξικού–πολεοδομικού σχεδιασμού και αναπτυξιακού προγραμματισμού σε εθνικό επίπεδο (παρακολούθηση δεικτών). Η ίδια μονάδα θα πρέπει να αναλάβει την αρμοδιότητα προετοιμασίας των εκθέσεων αξιολόγησης του Γενικού και των Ειδικών Χωροταξικών Πλαισίων που κατατίθενται στη Βουλή σε τακτά διαστήματα βάσει του Ν. 2742/1999.
- Οργάνωση **ανεξάρτητης κεντρικής μονάδας, συλλογής, τεκμηρίωσης και βάσεων δεδομένων χωρικής πληροφορίας**, η οποία θα ενοποιεί και ομογενοποιεί και υπάρχουσες θεματικές βάσεις άλλων φορέων.
- Η μονάδα αυτή πρέπει να αποτελέσει έναν αξιόπιστο κόμβο χωρικής πληροφορίας και δεδομένων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο με αρμοδιότητα να τροφοδοτεί τη διαδικασία διαμόρφωσης και εφαρμογής αλλά και ελέγχου και αξιολόγησης των πολιτικών (άρθρο 14 του Ν. 2742/1999, Εθνικό Δίκτυο Πληροφοριών για το Χωροταξικό Σχεδιασμό). Επιπλέον θα διαθέτει την πληροφορία στις υπόλοιπες εθνικές αρχές και θα συνδέεται με αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή δίκτυα (κοινωνική πρωτοβουλία INSPIRE).
- Αναβάθμιση της λειτουργίας του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης με επέκταση της αρμοδιότητάς του και σε θέματα πολεοδομίας (Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξίας και Πολεοδομίας), με τη στελέχωση της Επιστημονικής του Γραμματείας και εξέταση της ενσωμάτωσης σε αυτό επιμέρους συμβουλίων και επιτροπών που έχουν συσταθεί κατά καιρούς και συγκροτούν ένα κατακερματισμένο πλαίσιο φορέων διαβούλευσης, με δυσκολίες συντονισμού

(π.χ. Κεντρικό ΣΧΟΠ, Ανώτατο Πολεοδομικό και Αρχιτεκτονικό Συμβούλιο του Ν. 1577/1985, Επιστημονική Επιτροπή CITES του Ν. 3208/2003 κλπ.)

- Χρηματοδοτικοί μηχανισμοί (ΕΤΕΡΠΣ): Η λειτουργία των μηχανισμών χρηματοδότησης θα πρέπει να συστηματοποιηθεί και **να υποστηρίξει την πορεία εφαρμογής της χωροταξικής και αναπτυξιακής στρατηγικής** που αποτελούν αρμοδιότητα των παραπάνω μονάδων και τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί από αυτή. Με τον τρόπο αυτό αποφεύγονται αποσπασματικές παρεμβάσεις χρηματοδότησης επιμέρους πολιτικών, η χειραγώγηση, η αδιαφάνεια και η ανορθολογική διαχείριση. Οι επιλογές χρηματοδότησης πρέπει να εδράζονται και να εξυπηρετούν τους στόχους που έχει θέσει ο σχεδιασμός ο οποίος και εμπεριέχει τη βούληση των διαφόρων κοινωνικών φορέων μέσω της διαβούλευσης.

Τα εγκεκριμένα προγράμματα δράσης των χωροταξικών-πολεοδομικών σχεδίων, θα πρέπει να αποτελούν και τα σχέδια χρηματοδότησης, με ορίζοντα που προσδιορίζεται από τον σχεδιασμό.

Σημειώνεται ότι η λειτουργία των μηχανισμών χρηματοδότησης πρέπει να είναι επιμέρους αντικείμενο του συνολικού ελέγχου εφαρμογής και αξιολόγησης του χωροταξικού – πολεοδομικού σχεδιασμού και αναπτυξιακού προγραμματισμού.

ii. Περιφερειακός χωροταξικός σχεδιασμός με εξειδίκευση στις τοπικές ιδιαιτερότητες και την περιφερειακή στρατηγική

iiα. Γενικές Διοικήσεις

- Δημιουργία μονάδων χωρικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού με αρμοδιότητα:

- **την εποπτεία του σχεδιασμού και της εφαρμογής** των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης και την εξειδίκευση σε επίπεδο περιφέρειας των Ειδικών Πλαισίων στη λογική της υποστήριξης των στόχων του Γενικού Πλαισίου και της συνοχής με τις τομεακές πολιτικές (Υπουργεία).

- **την αξιολόγηση και τον έλεγχο της εφαρμογής** του χωρικού (χωροταξικού – πολεοδομικού) και αναπτυξιακού σχεδιασμού σε επίπεδο περιφέρειας και την αμφίδρομη τροφοδότηση με στοιχεία με την αντίστοιχη κεντρική μονάδα ελέγχου και αξιολόγησης σε εθνικό επίπεδο (ΥΠΕΚΑ).

- **τη συλλογή, τεκμηρίωση και διατήρηση βάσεων δεδομένων χωρικής/αναπτυξιακής πληροφορίας** για την περιφέρεια με επίπεδο αναφοράς τουλάχιστον Δήμου και κατά περίπτωση οικισμών (αστικών συγκεντρώσεων) και τροφοδότηση της αντίστοιχης ανεξάρτητης κεντρικής υπηρεσίας (ΥΠΕΚΑ)

- Λειτουργία Περιφερειακού Συμβουλίου Χωροταξίας και Πολεοδομίας, με αντίστοιχη Επιστημονική Γραμματεία, με αρμοδιότητα την παρακολούθηση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης και την ολοκλήρωση του σχεδιασμού σε χαμηλότερες κλίμακες

iiβ. Περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις:

- Δημιουργία αυτοτελούς Υπηρεσίας Χωρικού και Αναπτυξιακού Σχεδιασμού με (στρατηγικές) αρμοδιότητες:

- την κατάρτιση και την εφαρμογή του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΠΕΠ) και τη σύνδεσή του με το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης
- την εξειδίκευση σε επίπεδο Δήμου του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΠΕΠ) και τον συντονισμό μεταξύ των Δήμων και άλλων τοπικών φορέων για την εφαρμογή του περιφερειακού σχεδιασμού αλλά και την παροχή τεχνογνωσίας για την εφαρμογή του
- την αξιολόγηση και τον έλεγχο των επιπτώσεων σε επίπεδο περιφέρειας, της εφαρμογής του χωροταξικού – πολεοδομικού σχεδιασμού και αναπτυξιακού προγραμματισμού (παρακολούθηση δεικτών)

Σημειώνουμε ότι στο επίπεδο αυτό θα πρέπει να είναι άμεση η σύνδεση και η οργανική ενσωμάτωση των Ενδιάμεσων Διαχειριστικών Αρχών των ΠΕΠ στις Γενικές Διευθύνσεις των Περιφερειών, ώστε να ολοκληρωθούν οι λειτουργίες σχεδιασμού, διαχείρισης, υλοποίησης και παρακολούθησης του αναπτυξιακού σχεδιασμού συνολικά και ιδιαίτερα να ενισχυθεί, αφενός ο δημοκρατικός προγραμματισμός και ο αναπτυξιακός σχεδιασμός που εκπορεύεται από την ευρωπαϊκή περιφερειακή πολιτική και αφετέρου η λογοδοσία και διαφάνειά του.

*iii. Τοπικός σχεδιασμός με εξειδίκευση στις τοπικές ιδιαιτερότητες και στην κλίμακα του Δήμου:**iiiα. Νέοι Δήμοι*

- Δημιουργία αυτοτελών μονάδων με αρμοδιότητα στον ολοκληρωμένο χωρικό σχεδιασμό και αναπτυξιακό προγραμματισμό στο επίπεδο του Δήμου, οι οποίες πρέπει να είναι υπερκείμενες των τεχνικών υπηρεσιών και των πολεοδομιών. Οι μονάδες αυτές, θα είναι αντίστοιχες των σημερινών Διευθύνσεων Πολεοδομικού Σχεδιασμού των Νομαρχιών. Ειδικότερα στο επίπεδο του Δήμου θα πρέπει να ενταχθούν τα παρακάτω αντικείμενα – αρμοδιότητες:

- Κατάρτιση και υλοποίηση Επιχειρησιακού Προγράμματος Δήμου, συντονισμός και σύνδεση με το Πρόγραμμα Δράσης των ΓΠΣ-ΣΧΟΟΑΠ. Η εξειδίκευση των δράσεων σε τοπικό επίπεδο μπορεί να επιτευχθεί μέσω των Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων τα οποία πρέπει να αποτελούν και χρηματοδοτικά πλαίσια σε επίπεδο ΟΤΑ.
- Εφαρμογή και παρακολούθηση του πολεοδομικού σχεδιασμού, έλεγχος χρήσεων γης (ΓΠΣ-ΣΧΟΟΑΠ).
- Σχεδιασμός και εφαρμογή Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Αστικής Ανάπτυξης.
- Σχεδιασμός και εφαρμογή τοπικών δράσεων απασχόλησης – προσέλκυση επενδύσεων.

Σημειώνουμε ότι στην παρ.79 του Προγράμματος «Καλλικράτης» αναγνωρίζεται η βαρύτητα και ο ειδικός χαρακτήρας των θεμάτων χωροταξίας – χωροθέτησης, πολεοδο-

μίας και περιβάλλοντος, ώστε να κρίνεται απαραίτητη η δημιουργία μιας Επιτροπής Χωροταξίας – Περιβάλλοντος, χωρίς όμως να κρίνεται αντίστοιχα απαραίτητη η στήριξή τους από μια αυτοτελή και κατάλληλα στελεχωμένη Υπηρεσία. Εκτιμούμε ότι αυτή η πρόβλεψη δεν επαρκεί και δεν μπορεί να ανταποκριθεί στη συνθετότητα των χωρικών και αναπτυξιακών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι τοπικές κοινωνίες.

3. Η διοικητική οργάνωση των μητροπολιτικών περιοχών.

Στο κείμενο της διαβούλευσης δεν υπάρχει συγκεκριμένη αναφορά στην διοικητική οργάνωση των μητροπολιτικών περιοχών και στα ζητήματα μητροπολιτικού χαρακτήρα. Αναφέρεται μόνο ότι θα υπάρξει ειδική ρύθμιση για την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη (και μάλιστα στην παρ.23 για τη θεμελίωση της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης) και ότι θα υπάρξει μείωση του αριθμού των Δήμων της Αττικής και της Θεσσαλονίκης (παρ.52).

Ωστόσο ζητήματα μητροπολιτικού χαρακτήρα θα πρέπει να αναζητηθούν και να ρυθμιστούν με ενιαίο τρόπο στα αστικά κέντρα της χώρας για τα οποία εκπονούνται Ρυθμιστικά Σχέδια και στα οποία ιδρύονται Οργανισμοί Ρυθμιστικού. Δηλαδή πλέον της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης θα πρέπει να συμπεριληφθούν στις σχετικές ρυθμίσεις και η Πάτρα, η Λάρισα, τα Ιωάννινα, ο Βόλος και το Ηράκλειο.

4. Χωροθέτηση νέων ΟΤΑ και Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων

Αν και η δημόσια συζήτηση για τη δημιουργία μεγαλύτερων Δήμων με νέες συνενώσεις ξεκίνησε ουσιαστικά με την εφαρμογή του Προγράμματος «Ι. Καποδίστριας», λίγα πράγματα έγιναν για την υποστήριξη και ποσοτικοποίηση των κριτηρίων χωροθέτησης. Το μεγαλύτερο μέρος των κριτηρίων που υιοθετεί το Πρόγραμμα «Καλλικράτης»

στην παρ.100, αποτελείται από γενικά στατιστικά στοιχεία.

Μεγάλος όγκος των στατιστικών στοιχείων βασίζεται σε γενικά απογραφικά δεδομένα δεκαετίας (από το 2001), ενώ για πολλά από τα κριτήρια τίθενται βάσιμες επιφυλάξεις ως προς την αξιοπιστία τους, την επάρκεια και την εγκυρότητά τους. Το ίδιο ισχύει και για τα χωροταξικά κριτήρια, ιδιαίτερα αυτά που θα μπορούσαν να βασιστούν στα Περιφερειακά Χωροταξικά, οι μελέτες των οποίων εκπονήθηκαν πριν από μια 15ετία.

Συνολικά, το πλήθος των δεδομένων που υποστηρίζουν τα κριτήρια και η ελάχιστη μονάδα αναφοράς για την οποία θα πρέπει να αναζητηθούν, καθιστούν εξαιρετικά δύσκολη και δυσχερή την προσπάθεια ποσοτικοποίησής τους. Πρότασή μας είναι να κινηθούν άμεσα οι διαδικασίες σε επίπεδο Υπουργείου Εσωτερικών για την ανάθεση μιας συνολικής μελέτης αξιολόγησης των κριτηρίων και σε επίπεδο Περιφερειών για την εκτίμηση ή/και επικαιροποίηση ορισμένων βασικών κριτηρίων και μεγεθών.

Τα νέα διοικητικά όρια θα πρέπει να προσδιοριστούν βάσει ενός συστήματος συνδυασμού κριτηρίων, που θα δίνει τα εχέγγυα επιστημονικής τεκμηρίωσης της νέας διοικητικής διαίρεσης.

Τέλος, επισημαίνουμε το έλλειμμα μελέτης, τεκμηρίωσης και παρακολούθησης του χωρικού σχεδιασμού μέσω προκαθορισμένων δεικτών από την Ελληνική Πολιτεία. Η έλλειψη αξιόπιστων στατιστικών στοιχείων αποτελεί βασική αδυναμία η οποία θα πρέπει να καλυφθεί ώστε να είναι σε θέση η χώρα να προχωρήσει στην προσέγγιση και τη διατύπωση μιας κατά το δυνατό ολοκληρωμένης στρατηγικής στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών πολιτικών (συνοχής κλπ). Οι αξιόπιστες βάσεις χωρικών δεδομένων αποτελούν βασική υποδομή προκειμένου ο χωρικός σχεδιασμός να έχει επιστημονική βάση και τεκμη-

ρίωση και κατά συνέπεια συγκριμένο αποτέλεσμα.

5. Επιχειρησιακό πρόγραμμα «ΕΛΛΑΔΑ»

Είναι αναγκαία η αναλυτική περιγραφή του επιχειρησιακού προγράμματος «Ελληνική Αρχιτεκτονική Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης – ΕΛΛΑΔΑ», πέρα από τη συνοπτική παράθεση που περιλαμβάνεται στο κείμενο της διαβούλευσης, ώστε να είναι σαφής και εμπεριστατωμένος ο τρόπος χρηματοδότησης των έργων και δράσεων που προτείνονται.

6. Διαδικασίες διαβούλευσης

Οι διαδικασίες διαβούλευσης τείνουν να εκφυλιστούν στη χώρα μας αποτελώντας ένα «προσχηματικό» εργαλείο νομιμοποίησης επιβεβλημένων εκ των άνω μέτρων και πολιτικών. Δεδομένης της αξίας και της συνεισφοράς των διαδικασιών διαβούλευσης στον δημοκρατικό προγραμματισμό, στην αποτελεσματική εφαρμογή και στην περιφρούρηση του προϊόντος του σχεδιασμού, είναι ανάγκη να αναβαθμιστούν με θέσπιση διαδικασιών και συμμετοχή ειδικών επιστημόνων του χώρου, τόσο στη φάση του σχεδιασμού και των προπαρασκευαστικών ενεργειών όσο και στη φάση της εφαρμογής της διοικητικής μεταρρύθμισης.

7. Ανθρώπινο Δυναμικό

i. Η εφαρμογή όλων των παραπάνω απαιτεί οργάνωση των υπηρεσιών, αποκέντρωση και στελέχωση με εξειδικευμένο προσωπικό (στελέχωση Υπουργείων, νέων περιφερειών και ΟΤΑ, Οργανισμών Ρυθμιστικού και λοιπών δομών). Η επιστημονική και η οργανωτική επάρκεια των δομών μέσω της στελέχωσής τους με επαρκή αριθμό εξειδικευμένου προσωπικού σε θέματα χωρικού αναπτυξιακού σχεδιασμού, είναι αναγκαία για την αποτελεσματική λειτουργία όλου του δικτύου των υπηρεσιών. Σήμερα είμαστε η μοναδική χώρα που προσπαθούμε να

κάνουμε χωροταξία και πολεοδομία χωρίς τους ειδικούς.

ii. Κοινωνία των Πολιτών: Είναι απαραίτητο ο σχεδιασμός να γίνει κοινωνικό ζητούμενο και να αλλάξει το στερεότυπο ότι Πολεοδομία και Χωροταξία συνεπάγονται μόνο απαγορεύσεις, έλεγχο και πρόστιμα. Είναι σημαντικό να προωθηθεί μέσα από την εκπαίδευση, η αντίληψη ότι μόνο με το σωστό σχεδιασμό και την υλοποίησή του θα βελτιωθεί η ζωή στην πόλη αλλά και θα επιτευχθεί η ανάπτυξη στις τοπικές κοινωνίες με όρους αειφορίας. Τέλος, είναι απαραίτητο να ενισχυθεί το αίσθημα κοινωνικής ευθύνης του πληθυσμού.

8. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και οι δυνατότητες των τεχνολογιών ΤΠΕ θεωρούνται ως οι ακρογωνιαίοι λίθοι της εφαρμογής του Προγράμματος «Καλλικράτης». Για το λόγο θα πρέπει να δοθεί εξέχουσα σημασία στην αξιοπιστία και την ποιότητα των υποδομών ΤΠΕ και των εφαρμογών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Γνώμη μας είναι ότι θα πρέπει να αποτελεί αρμοδιότητα της Κεντρικής Διοίκησης η οργάνωση των διαδικασιών, συστημάτων και υποδομών της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και ιδιαίτερα ο έλεγχός τους και η εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας και συμβατότάς τους, μεταξύ των διαφόρων Αυτοδιοικήσεων και των επιπέδων της. Αντίθετα, σύμφωνα με τις γενικές προβλέψεις της παρ.32, η ανάπτυξη και οργάνωση κρίσιμων υπηρεσιών της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (προμήθειες, συμμετοχή, δημοκρατικές διαδικασίες, συνεργασία) αφήνονται να αναπτυχθούν ξεχωριστά από κάθε Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση.

Ουσιαστικά απαιτείται η ανάπτυξη προτύπων για τα παραπάνω από την Κεντρική Διοίκηση ώστε:

- Να διευκολύνεται η προσαρμογή και η κινητικότητα του προσωπικού,
- Να νιώθει ασφάλεια και αξιοπιστία ο πολίτης ανεξάρτητα του τόπου κατοικίας και πρόσβασης στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες,
- Να εξοικονομούνται πόροι,
- Να είναι ευκολότερος ο έλεγχος, η αξιολόγηση και η σύγκριση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Ομάδα εργασίας

Σοφία Καζάκη

Μ.Χ.Π.Π.Α., Πρόεδρος Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α.

Ιωάννα Δούνια

Μ.Χ.Π.Π.Α., Αντιπρόεδρος Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α.

Αιμιλία Αλεξανδροπούλου

Μ.Χ.Π.Π.Α., Γεν. Γραμματέας Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α.

Τριαντάφυλλος Μιχαηλίδης

Μ.Χ.Π.Π.Α., Μέλος Δ.Σ. Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α.

Γιώργος Μπάκης

Μ.Χ.Π.Π.Α., Πρόεδρος Δ.Ε. του Περιφερειακού Τμήματος Βόρειας Ελλάδας του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α.

Νίκος Κουτσομάρκος

Μ.Χ.Π.Π.Α., Μέλος Δ.Ε. του Περιφερειακού Τμήματος Βόρειας Ελλάδας του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α.

Νατάσα Ιωαννίδου

Μ.Χ.Π.Π.Α., Μέλος Δ.Ε. του Περιφερειακού Τμήματος Βόρειας Ελλάδας του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α.

Γιάννης Σαράτσης

Μ.Χ.Π.Π.Α., Διδάσκων (Π.Δ. 407/80), Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Πολύκαρπος Καρκαβίτσας

Μ.Χ.Π.Π.Α., MSc Συγκοινωνιολόγος

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Οικονομική κρίση και σχεδιασμός του χώρου

του Νίκου Κουτσομάρκου

Μηχανικός Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, MSc
Γραμματέας Π.Τ.μ. Βόρειας Ελλάδας του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α.

Η σημερινή κρίση παρουσιάζεται από πολλούς ως ευκαιρία για τις κυβερνήσεις, τα κράτη και τις κοινωνίες. Ευκαιρία για την αλλαγή της ατζέντας στα ζητήματα της ανάπτυξης και του προτύπου που θα ακολουθηθεί. Ευκαιρία για τον επανασυσχετισμό των κοινωνικοοικονομικών δυνάμεων και την αμφισβήτηση του status quo, συμβατή και με τη φιλελεύθερη αντίληψη περί δημιουργικής καταστροφής. Ευκαιρία για τη λήψη αποφάσεων για την εφαρμογή ριζικών μεταρρυθμίσεων, όπως το σύστημα υγείας των Η.Π.Α. Ακριβώς λόγω της κρίσης η εποχή μας αποκτά χαρακτηριστικά μεταβατικότητας και απαιτεί το κτίσιμο μιας στρατηγικής εξόδου για την μετά-κρίση εποχή.

Πιστεύουμε ότι τα ζητήματα του χώρου και του σχεδιασμού είναι αυτά που μπορούν και θα πρέπει να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην προετοιμασία για τη νέα εποχή, ιδιαίτερα στα πλαίσια του ελληνικού κράτους και κοινωνίας. Ο χώρος και ο σχεδιασμός του αποτελεί στην Ελλάδα το φτωχό συγγενή των υπολοίπων πολιτικών και των οικονομικών λειτουργιών, εφόσον είτε αντιμετωπίζεται ως ένα αδρανές υπόβαθρο είτε έπεται αυτών αντίστοιχα. Ο εξωαστικός χώρος δεν παρουσιάζει καμία συγκρότηση, είναι άναρχα δομημένος, σπάταλα διαρθρωμένος και απροστάτευτος. Δυστυχώς τα ίδια έχουν εφαρμογή και στον αστικό χώρο: αυθαιρεσίες, έλλειψη οργάνωσης, ασχήμια.

Η Ελλάδα έχει φτάσει στο σημείο να θεωρείται (καθ' υπερβολή) ό,τι πιο κοντινό προς το πρότυπο του *laissez-faire*, καθώς οποιοσδήποτε μπορεί να κάνει ό,τι θέλει και όπου θέλει, τόσο στην οικονομική όσο και στην κοινωνική ζωή. Η εφαρμογή αυτού του ιδιότυπου και άτυπου *laissez-faire* μπορεί να χαρακτηρίζει κυρίως την παραοικονομία της χώρας αλλά τα όριά του είναι συχνά δυσδιάκριτα σε σχέση με την κανονική οικονομία. Αυτός ο απόλυτος ατομικός ορθολογισμός καταλήγει να είναι μια διαστρεβλωμένη μορφή εγωισμού, επιδρώντας αρνητικά στους υπόλοιπους δρώντες, στο σύνολο και τελικά στο ίδιο το άτομο.

Τα παραπάνω διαχρονικά προβλήματα του ελληνικού χώρου, αστικού και ύπαιθρου, και τα αίτιά τους έχουν μελετηθεί και επισημανθεί λεπτομερώς και επισταμένα. Αυτό που ίσως δεν έχει αναδειχθεί στο βαθμό που του πρέπει, είναι η σύνδεση της κατάστασης αυτής με την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας, των περιφερειών, των πόλεων και των επιχειρήσεων. Προφανώς, η οικονομική δραστηριότητα δε λαμβάνει χώρα στο «κεφάλι μιας καρφίτσας», αλλά στο δεδομένο γεωγραφικό χώρο, διαμορφώνοντάς τον αλλά και δεχόμενη τους καταναγκασμούς του.

Συνεπώς η αυθαίρετη, ανορθολογική, αναποτελεσματική και μη αποδοτική οργάνωση του ελληνικού χώρου και των πόλεων δημιουργεί σοβαρά προβλήματα και στη λειτουργία της οικονομίας της χώρας. Εάν οι πόλεις αναγνωρίζονται πλέον διεθνώς ως οι κινητήρες της ανάπτυξης, οι ελληνικοί κινητήρες έχουν τη χαμηλότερη ισχύ, την πιο περίπλοκη συνδεσμολογία, τους περισσότερους κραδασμούς, τη μεγαλύτερη κατανάλωση καυσίμου, τις περισσότερες εκπομπές ρύπων και τη χειρότερη συντήρηση.

Η χρονική συγκυρία στην οποία αναγνωρίζονται αυτές οι στρεβλώσεις είναι η χειρότερη δυνατή. Μετά τις επιπτώσεις του πρώτου

κύματος της κρίσης στον χρηματοπιστωτικό τομέα ακολουθεί το δεύτερο κύμα, το οποίο επιφέρει σημαντικά πλήγματα στην αστική οικονομία. Τα ποσοστά ανεργίας αυξάνονται, οι εταιρείες εμφανίζουν μειωμένο κύκλο εργασιών και προβλήματα ρευστότητας, τα δημόσια οικονομικά σε όλα τα επίπεδα δέχονται πιέσεις. Βέβαια ο αντίκτυπος της κρίσης είναι διαφορετικός ανάλογα με τον τόπο, το ανθρώπινο δυναμικό και το είδος των προγραμμάτων / έργων. Εξαρτάται από τη φύση της πόλης, την τομεακή διάρθρωση και εξειδίκευση, τη διαφοροποίηση των εργοδωτών και επιχειρήσεων, την ελκυστικότητα του τόπου και το σημείο εκκίνησης.

Αυτή η διαφοροποίηση του αντίκτυπου της κρίσης στις πόλεις κάνει την αντιμετώπισή του να μην υπακούει σε γενικευμένες προτάσεις, να διαφοροποιείται σε σχέση με καθιερωμένες πρακτικές του παρελθόντος και επιπρόσθετα να λειτουργεί σε περιβάλλον σπάνιων ή/και ανταγωνιστικών πόρων. Ενδεικτική είναι η πρόσφατη έρευνα της Επιτροπής των Περιφερειών, σύμφωνα με την οποία το 85% των δήμων και περιφερειών έχουν υιοθετήσει μέτρα καταπολέμησης της κρίσης. Πέρα από τα μέτρα έκτακτης ανάγκης που βασίζονται στα υπάρχοντα μέσα για την άσκηση πολιτικής, ένα 60% υιοθέτησε ολοκληρωμένες στρατηγικές ή μακροπρόθεσμα σχέδια δράσης για την καινοτομία και την ενεργειακή απόδοση.

Στο πλαίσιο αυτό, ήδη ο Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. έχει αναλάβει πρωτοβουλίες για την κινητοποίηση των εμπλεκόμενων προς την ενεργοποίηση και αναβάθμιση του συστήματος πολεοδομικού σχεδιασμού της χώρας και προς την ανάπτυξη μιας αστικής πολιτικής για την ανασυγκρότηση των ελληνικών πόλεων, ενώ έπονται και άλλες συναφείς πρωτοβουλίες.

Το αφιέρωμα του παρόντος τεύχους του «**Π**» στην κρίση έχει ως σκοπό να ανοίξει μια συζήτηση γύρω από τη σχέση της οικο-

νομικής κρίσης με τον σχεδιασμό του χώρου και τον προγραμματισμό της ανάπτυξης. Οι απόψεις που παρατίθενται στα επόμενα άρθρα πιστεύουμε ότι θα αποτελέσουν το έναυσμα για τη συμμετοχή περισσότερων επιστημόνων, επαγγελματιών, ληπτών αποφάσεων και ενδιαφερομένων στη σχετική συζήτηση. Σας καλούμε συνεπώς να συμβάλλετε σε αυτήν την προσπάθεια με την αποστολή των απόψεών σας στο Ενημερωτικό Δελτίο «Π» του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α. Οι θεματικοί άξονες που προτείνονται είναι οι εξής:

- Η παγκόσμια οικονομική κρίση και οι επιπτώσεις της στις ιδεολογίες / θεωρίες / πολιτικές οικονομικής ανάπτυξης. Ρύθμιση / απορρύθμιση, κρατισμός / φιλελευθεροποίηση, ποιο πρότυπο ανάπτυξης, ισόρροπη ανάπτυξη – διανομή πόρων / συγκέντρωση της ανάπτυξης – δημιουργία πόλων;
- Η οικονομική κρίση και οι επιπτώσεις της στην Περιφερειακή Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τι αλλάζει, ποιο το μέλλον μετά το 2014, ποια ανταπόκριση / προσαρμογή;
- Η οικονομική κρίση και οι επιπτώσεις της στον αναπτυξιακό προγραμματισμό της Ελλάδας. Ποιοι οι κίνδυνοι, ποιοι πόροι, ποιες προτεραιότητες;
- Η οικονομική κρίση και οι επιπτώσεις της ή/και ο ρόλος των πόλεων. Ποια η σημασία της μορφής της πόλης, ποια η σημασία της παραγωγικής διάρθρωσης, παίζει ρόλο το μέγεθος, οι εξαρτήσεις, οι δικτύωσεις;
- Ποιες οι προκλήσεις και ο ρόλος του σχεδιασμού για την έξοδο από την κρίση και την επόμενη ημέρα; Ποιες προσεγγίσεις, ποιες πολιτικές, ποιες στρατηγικές, ποιες δράσεις;
- Ποιος ο ρόλος του Χωροτάκτη – Πολεοδόμου – Περιφερειολόγου;

Χωρικές συνιστώσες της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης

του Γρηγόρη Καυκαλά

Καθηγητής, Τομέας Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Τμήμα Αρχιτεκτόνων, Πολυτεχνική Σχολή Α.Π.Θ

Η αμηχανία και ανασφάλεια της θεωρητικής σκέψης και της πολιτικής πράξης για τη χωρική ανάπτυξη βρίσκονται αναμφίβολα ανάμεσα στις συνέπειες της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Εδώ σχολιάζεται η σχέση της κρίσης με τρεις βασικές χωρικές συνιστώσες αναδεικνύοντας έτσι τη σημασία του επιστημονικού πεδίου της χωρικής ανάπτυξης στην κατανόηση των σχετικών φαινομένων: την ανάπτυξη των πόλεων, τις περιφερειακές διαφορές και την πολιτική 'εδαφικής συνοχής'.

Ο David Harveyⁱ αναφέρεται στις προσπάθειες εξόδου από την κρίση ως εγχείρημα ανορθολογικού εξορθολογισμού ενός ανορθολογικού συστήματος. Η κρίση ξεκίνησε στις ΗΠΑ τον Σεπτέμβριο του 2008 με βασική αιτία την αδυναμία αποπληρωμής των δανείων για την απόκτηση κατοικίας και γραφείων στα αναβαθμισμένα κέντρα και τις παρυφές των πόλεων. Το χρηματοπιστωτικό σύστημα δάνειζε τον κατασκευαστικό τομέα για την παραγωγή τόπων διαμονής και εργασίας και στη συνέχεια δάνειζε τους ενδιαφερόμενους για να τα αγοράσουν. Δανείζοντας τις δυο άκρες, την παραγωγή και την κατανάλωση, το σύστημα έδινε χρόνο στον εαυτό του έως τη στιγμή που έπρεπε να απαλαγεί από το συσσωρευμένο χρέος ώστε

ⁱ Harvey, David, 2009, *The crisis today* <http://www.youtube.com/watch?v=YYQb0fthNfi&feature=related>

να αποκατασταθούν οι προοπτικές κερδοφορίας όσων κεφαλαίων επιβιώσουν.

Κατά τον Paul Krugmanⁱⁱ οι ανισότητες ανάμεσα στις χώρες είναι αποτέλεσμα άνισων ανταλλαγών που τροφοδοτούνται από τις τάσεις χωρικής συγκέντρωσης και πόλωσης στο εσωτερικό κάθε χώρας. Οι ανισότητες αυτές με τη σειρά τους είναι το αποτέλεσμα εξωτερικών οικονομιών που οφείλονται στη συγκέντρωση της παραγωγής και των εισοδημάτων σε συγκεκριμένες περιοχές. Η παγκόσμια κρίση δεν ανατρέπει άμεσα αυτούς τους συσχετισμούς. Μπορεί όμως να επηρεάσει τις τάσεις συγκέντρωσης και τη σημασία των εξωτερικών οικονομιών ώστε να ξεκινήσει έτσι μια διαδικασία ανασύνταξης των περιφερειακών ανισοτήτων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι για παράδειγμα, μια υβριδική θεσμική μορφή που ως Ενιαία Αγορά καταγράφει επιδόσεις που συνδέονται με τις περιφερειακές διαφορές και παράλληλα ως διακυβερνητική επικράτεια επηρεάζεται από τις επιδόσεις κάθε χώρας.

Η ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής εδράζεται στην αντίληψη ότι το κράτος έχει το δικαίωμα και την υποχρέωση να παρεμβαίνει προκειμένου να διορθώσει τις κοινωνικές οικονομικές και εδαφικές αδικίες που προκαλεί η λειτουργία της αγοράς. Στο πλαίσιο αυτό η ευρωπαϊκή χωροταξία, σύμφωνα με την Jean Peyronyⁱⁱⁱ υιοθετεί την έννοια της «εδαφικής συνοχής» ως έκφραση του αιτήματος εδαφικής ισοτιμίας ή δίκαιης μεταχείρισης των πολιτών με την παροχή πρόσβασης σε αντίστοιχης ποιότητας υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος (σε τομείς όπως οι μεταφορές, η ενέργεια, το νερό, κλπ.) ανεξάρτητα από την περιοχή όπου

κατοικούν και εργάζονται. Κατά τον Peter Hall^{iv} η παγκοσμιοποίηση ανοίγοντας τις οικονομίες υπονομεύει δραστικά αυτή την προοπτική. Η κρίση στενεύει περαιτέρω τα δημοσιονομικά περιθώρια, καθιστώντας ιδιαίτερα κρίσιμη την αποτελεσματική και πολυ-επίπεδη διακυβέρνηση ανάμεσα στις πόλεις τις περιφέρειες, τα εθνικά κράτη και την ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση με στόχο την προώθηση της «εδαφικής συνοχής».

ⁱⁱ Krugman, Paul, 1995, Development, Geography and Economic Theory, MIT Press

ⁱⁱⁱ Peyrony, Jean, 2007, Territorial cohesion and the European model of society: French perspectives. In Faludi, Andreas, Editor, Territorial Cohesion and the European Model of Society, Lincoln Institute of Land Policy

^{iv} Hall, Peter, 2005, Fundamental questions for the ESDP, Town and County Planning, 1, November

Αναπτυξιακός σχεδιασμός στην Ελλάδα σε περίοδο κρίσης

του Γιώργου Μιχαηλίδη

Επίκουρος Καθηγητής Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας στο Τμήμα Μ.Χ.Π.Π.Α. του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Η εμφάνιση το 2008 και στην Ευρώπη της «χρηματοπιστωτικής» κρίσης λειτούργησε σαν ένας μηχανισμός αφύπνισης από μία μακρόχρονη μακαριότητα στην οποία είχαν περιπέσει αναλυτές, ακαδημαϊκοί και διαμορφωτές πολιτικής.

Η ελληνική οικονομία αντιμετωπίζει πλέον την κρίση, με διαφορά φάσης αλλά με προοπτικές μακρύτερης διάρκειας και καταστροφικών μακροπρόθεσμων επιπτώσεων. Η οικονομία παραμένει εξαρτώμενη από τη συγκυρία στους εταίρους της και συντηρείται κατά την τελευταία εικοσαετία από τους τουρίστες, τα δάνεια και τους κοινοτικούς πόρους, καθώς έχει βιώσει μια ιστορικών διαστάσεων αποδιάρθρωση του παραγωγικού της ιστού.

Σε αυτήν την περίοδο μειώθηκε το μερίδιο της μεταποίησης και του αγροτικού τομέα στο ΑΕΠ, η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε με ρυθμό μισό από τον μ.ο. στην Ε.Ε.-15, αυξήθηκε το εμπορικό έλλειμμα (και με τις χώρες της Ε.Ε.), αυξήθηκε η ανεργία, αυξήθηκε το δημόσιο και εξωτερικό χρέος και μειώθηκε η συνολική αποταμίευση, παρόλο που το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 36% ταχύτερα από το μέσο όρο της Ε.Ε.-15, ενώ ενδεικτικά τριπλασιάστηκε ο στόλος των Ι.Χ. αυτοκινήτων.

Το πραγματικό εύρος της υποβάθμισης του παραγωγικού δυναμικού της χώρας και το

έλλειμμα ανταγωνιστικότητας γίνεται, δυστυχώς, αντιληπτό στην αδυναμία ουσιαστικής και πολλαπλασιαστικής αξιοποίησης των κοινοτικών «πακέτων». Βάσει μελετών κάθε 100 ευρώ κοινοτικών πόρων δημιουργούν στην Ελλάδα ζήτηση για 158 ευρώ (πολύ μικρότερη από άλλα κράτη-μέλη) και από αυτά μόνο τα 113 καλύπτονται από την εγχώρια «προσφορά», δηλαδή 45 ευρώ επιστρέφουν στα άλλα κράτη-μέλη.

Βέβαια στο γεγονός αυτό συνετέλεσε και η αναπτυξιακή λογική της τελευταίας 20-ετίας σε συνδυασμό με τα κριτήρια επιλογής παρεμβάσεων και διαχείρισης πόρων με χαρακτηριστική την επικέντρωση στα «μεγάλα έργα». Θεωρήθηκαν και θεωρούνται αποδοκίματες σκοπιμότητας γιατί απλά και μόνο αποτελούν «πάγια» αιτήματα χωρίς να μελετηθεί πλήρως η εθνική τους σκοπιμότητα, οι τοπικές επιπτώσεις, το κόστος-όφελος των εναλλακτικών επιλογών, το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα, η τεχνική ωριμότητα.

Οι ενέσεις ρευστότητας, που προς το παρόν αποτελούν την μοναδική απάντηση στην κρίση, δεν αντιμετωπίζουν ριζικά το πρόβλημα. Η αξιοποίηση των δημόσιων επενδύσεων και των διαθέσιμων παρεμβατικών αναπτυξιακών εργαλείων της Πολιτικής της Συνοχής στο πλαίσιο μια μακροπρόθεσμης αναπτυξιακής στρατηγικής αποτελεί μια ιστορικής κλίμακας αναγκαιότητα για την ελληνική οικονομία μπροστά στην τρέχουσα κρίση και την μόνιμη παραγωγική αποδιάρθρωση.

Είναι ανάγκη να επιστρέψουμε σε εκείνον τον αναπτυξιακό προγραμματισμό που θα λειτουργήσει καθοδηγητικά χωρίς να περιορίζεται μόνο στην, άνευ σαφούς στρατηγικής, φραστική εξειδίκευση ή απλή αναπαραγωγή κοινοτικών κατευθύνσεων, και την αντιγραφή καλών πρακτικών. Άλλη εθνική αναπτυξιακή και περιφερειακή πολιτική απαιτείται και είναι εφικτή σε περίοδο μακροχρόνιας σταθερής ανάπτυξης και άλλη σε

περίοδο μακροχρόνιας «κατηφούς» ανάπτυξης (gloom growth).

Το ΕΣΠΑ φαίνεται πλέον να αποτελεί το τελευταίο «καταφύγιο» αναπτυξιακών πόρων, απαιτώντας όμως την άμεση τροποποίησή του, με βάση την ευχέρεια που παρέχει το «European Recovery Plan», τον ορισμό στρατηγικών επιλογών, την ανταπόκριση των παρεμβάσεων στην κρίση. Οι περιοχές της χώρας μας χρειάζονται ρεαλιστικά, κοινωνικά πλήρως συμφωνημένα, και στρατηγικής οπτικής ολοκληρωμένα σχέδια, τα οποία απαιτούν φορείς ικανούς και με θέληση να συγκρουστούν με κατεστημένες αντιλήψεις και «πάγια» αιτήματα.

Ένας τέτοιος σχεδιασμός καθίσταται ακόμα πιο επιτακτικός υπό το φως των εξελίξεων της Πολιτικής της Συνοχής και των Διαρθρωτικών Ταμείων, οι οποίες θέτουν τη χρηματοδότηση σε ανταγωνιστική ίσως βάση και χωρική ενότητα αναφοράς τον «τόπο» (place-based approach), ως και μια ένδειξη ενσωμάτωσης της πολιτικής συνοχής σε χωρική συνιστώσα της «στρατηγικής της Λισαβόνας».

Αν κατανοηθούν σωστά τα αίτια και το περιεχόμενο της κρίσης, το περιεχόμενο της ανάπτυξης και ο ρόλος του χώρου στις αντίστοιχες διεργασίες, τότε θα γίνει δυνατό να τοποθετηθεί και το ζήτημα της ρύθμισης του χώρου στις αναγκαίες σωστές διαστάσεις του: η ρύθμιση του χώρου δεν είναι ακαδημαϊκή άσκηση και επαγγελματική απασχόληση, είναι παρέμβαση στο παρόν και (κυρίως) στο μέλλον της κοινωνίας.

Οικονομική κρίση, μεταρρυθμίσεις και Real Estate

του Σπύρου Ράπτη

Μηχανικός Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης
MRICS, MEng, MSc
Colliers International

Η κατάσταση της διεθνούς οικονομίας και οι επιπτώσεις της κρίσης στην ελληνική αγορά έχουν από καιρό επηρεάσει την αγορά ακινήτων.

Επιπλέον, τα ασθενή μακροοικονομικά μεγέθη της χώρας και τα διαρθρωτικά προβλήματα της οικονομίας, σε συνδυασμό με το ζήτημα της επιθετικής τακτικής των αγορών ομολόγων και την υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας τα χώρας, οδηγούν σε μέτρα που αδιαμφισβήτητα επιδρούν τόσο στην αγορά ακινήτων όσο και στη διάρθρωση του αστικού χώρου και των περιφερειών.

Βραχυπρόθεσμα

Ο περιορισμός δαπανών από το Δημόσιο (που παραδοσιακά αποτελεί παράγοντα της οικονομίας μέσω των διοικητικών μηχανισμών, του πλήθους των υπηρεσιών και του ελέγχου της ρευστότητας) και ο εξορθολογισμός του φορολογικού πλαισίου αναμένεται να περιορίσουν παροδικά και πρόσκαιρα την κατανάλωση, στοιχείο που θα πιέσει προς μείωση/επαναδιαπραγμάτευση ενοικίων.

Δεν πρέπει να παραγνωρίζεται επίσης ότι το Ελληνικό Δημόσιο αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους μισθωτές κτηρίων γραφείων και συνεπώς έναν από τους κύριους μοχλούς κινητοποίησης της τοπικής αγοράς. Είναι αυτονόητο ότι η αναδιοργάνωση των υπηρεσιών και η ενδεχόμενη επανεξέταση

των στεγαστικών αναγκών να διαμορφώσει νέα δεδομένα στη ζήτηση και στην προσφορά γραφειακών χώρων.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να γίνει αναφορά και στο ρόλο των Μηχανικών Χωροταξίας Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης λαμβάνοντας υπόψη την αναδιάρθρωση του αστικού & περιφερειακού χώρου μέσα από τις αλλαγές χρήσεων που ενδεχομένως προκύπτουν από τις οικονομικές αλλαγές και ανάγκες.

Κτήρια και χώροι γραφείων ελκυστικής θέσης, υψηλής κατασκευαστικής ποιότητας και λειτουργικότητας, ενεργειακής απόδοσης και βαθμού ευελιξίας θα διατηρήσουν τις υφιστάμενες χρήσεις εμπορικού ενδιαφέροντος και τις τιμές μίσθωσης σε σχετικά υψηλά επίπεδα, καθώς θα συνεχίσουν να απευθύνονται σε συγκεκριμένο τμήμα μισθωτών που θα διατηρεί την κερδοφορία ή/και την περίοπτη θέση στην αγορά. Επιπλέον, τα ακίνητα αυτά θα συνεχίσουν να προσελκύουν επενδυτές με αποδόσεις σε καλύτερα επίπεδα λόγω του ότι απευθύνονται στην ελίτ των μισθωτών. Στην επενδυτική αγορά τέτοιες επενδύσεις υπόκεινται σε στρατηγικές περιορισμένου ρίσκου.

Αντίθετα, αναμένεται αλλαγή χρήσεων σε λιγότερο προνομιακά ακίνητα δεύτερης προβολής ή/και παλαιότητας καθώς επίσης και σε χώρους που μισθώνονται από εταιρείες δημοσίου ενδιαφέροντος. Ο βαθμός ευελιξίας και διαλλακτικότητας μεταξύ μισθωτών και ιδιοκτητών αναμένεται να αυξηθεί μπροστά στον κίνδυνο της απώλειας εισοδημάτων.

Μεσοπρόθεσμα

Η θετική ανταπόκριση των αγορών, η απελευθέρωση παραγωγικών δυνάμεων, η αποδέσμευση πόρων και η κινητοποίηση εσωτερικών κεφαλαίων, σε συνδυασμό με τη σταδιακή αύξηση της αξιοπιστίας της χώρας και την εισροή/επιστροφή κεφαλαίων αναμέ-

νεται να ενισχύσουν την αγορά ακίνητης περιουσίας.

Ο περιορισμός των δανειακών υποχρεώσεων του κράτους, σε συνδυασμό με αυξημένες πιθανότητες δημιουργίας πλεονασμάτων, θα επιφέρει **πολλαπλασιαστικά οφέλη**. Τα αυξημένα περιθώρια δημοσίων επενδύσεων σε αποδοτικούς κλάδους και έργα υποδομής, σε κλίμα ισχυρής επιχειρηματικής εμπιστοσύνης, θα αναθερμάνουν σημαντικά την αγορά ακινήτων, από την πλευρά τόσο της ζήτησης όσο και της προσφοράς.

Ας μην λησμονούμε ότι **αποδοτικές μέθοδοι οργάνωσης** των Δημοσίων Υπηρεσιών, όπως η χαρτογράφηση, η ψηφιοποίηση δεδομένων, το κτηματολόγιο, σε πλαίσιο εξορθολογισμένου και σταθερού φορολογικού πλαισίου με θεσμική / πολεοδομική διαφάνεια, αποτελούν πάγια αιτήματα τόσο της αγοράς real estate όσο και της πολεοδομίας/χωροταξίας.

Βάσει θεσμικών χαρακτηριστικών, μια ώριμη, διαφανής και αποδοτική αγορά ακινήτων σε συνδυασμό με συντεταγμένη και μελετημένη προσπάθεια αποκέντρωσης και αποσυγκέντρωσης υπηρεσιών με ανάδειξη της κατά περίπτωση κατάλληλης εξαγωγικής βάσης, μπορεί να ξεπεράσει τις παιδικές ασθένειες των αναδυόμενων αγορών και να αποτελέσει **εθνικό κεφάλαιο** ικανό να συνδράμει ουσιαστικά στην προσέλκυση και αξιοποίηση ξένων επενδύσεων. Δεν είναι τυχαίο ότι οι λιγότερο ώριμες και λιγότερο διαφανείς αγορές ακινήτων απαντώνται σε χώρες με λιγότερο ανεπτυγμένες οικονομίες και αδυναμίες θεσμών.

Στον αντίποδα και βάσει ενός σεναρίου περιορισμένης απόδοσης των μεταρρυθμίσεων, το αποτέλεσμα στην αγορά ακινήτων και στο χώρο δεν θα είναι χειρότερο από αυτό που αναμένεται σε περίπτωση οικονομικής και πολιτικής περιθωριοποίησης.

ΤΑ ΜΕΛΗ ΓΡΑΦΟΥΝ

Μελέτη Συνένωσης Δήμων και Κοινοτήτων του Νομού Καστοριάς για το «Πρόγραμμα Καλλικράτης»

Η «Μελέτη Συνένωσης των Δήμων και Κοινοτήτων του Νομού Καστοριάς για το Πρόγραμμα Καλλικράτης» πραγματοποιήθηκε κατά τους μήνες Φεβρουάριο - Απρίλιο του 2010, υπό την αιγίδα της Νομαρχιακής Επιτροπής του Τ.Ε.Ε. του Νομού Καστοριάς και του Περιφερειακού Τμήματος Τ.Ε.Ε. Δυτικής Μακεδονίας και παρουσιάστηκε σε ανοιχτή εκδήλωση την Παρασκευή 26 Μαρτίου 2010 στην Αίθουσα του Δημοτικού Συμβουλίου, του Δήμου Καστοριάς.

Σκοπός της είναι η εξεύρεση του ορθολογικότερου τρόπου συνένωσης των σημερινών Ο.Τ.Α. του Νομού Καστοριάς, βάσει επιστημονικών κριτηρίων αλλά και εξειδικευμένων γνώσεων που κατέχει η ομάδα εργασίας, αποτελούμενη από τους Διπλωματούχους Μηχανικούς Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης: Μητρούση Ειρήνη, Νικολή Αναστασία, Δάνου Γρηγόρη και Ψωμιάδου Στέλλα.

Στόχοι της Μελέτης, είναι σε πρώτη φάση, η διεξαγωγή συμπερασμάτων από την προηγούμενη διοικητική μεταρρύθμιση που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ι. Καποδίστριας», καθώς και η αξιολόγηση της υφιστάμενης διοικητικής διάρθρωσης του Νομού Καστοριάς. Σε δεύτερη φάση, η Μελέτη αποσκοπεί στη διερεύνηση εναλλακτικών μορφών συνένωσης των Ο.Τ.Α. του Ν. Καστοριάς και εντέλει στη συγκρότηση πρότασης ενός πιθανού σεναρίου συνένωσης.

Η διοικητική μεταρρύθμιση «Ι. Καποδίστριας» (Ν. 2539/1997) σε επίπεδο χώρας οδήγησε στη συγχώνευση των 457 Δήμων και

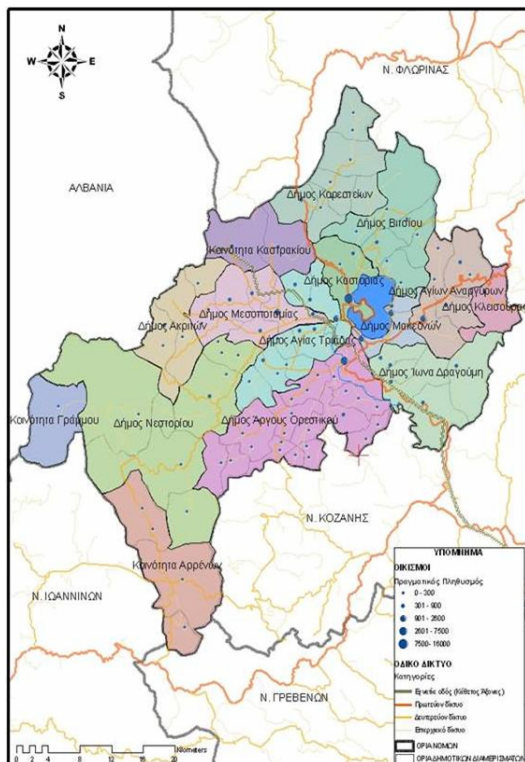
5.318 Κοινοτήτων σε 900 και 133 αντίστοιχα. Σαφώς ο κατακερματισμός των διοικητικών μονάδων μειώθηκε, ωστόσο δεν επιτεύχθηκαν επαρκώς οι αρχικώς τιθέμενοι στόχοι του δημιουργώντας προβλήματα (πληθώρα δήμων μικρού μεγέθους, έλλειψη κριτηρίων βιωσιμότητας και συμμετοχής της επιστημονικής κοινότητας κατά το σχεδιασμό των ορίων, έλλειψη χρήσης νέων τεχνολογιών, κ.α.).

Τα προβλήματα αυτά επιδιώκει να αντιμετωπίσει το νέο Πρόγραμμα «Καλλικράτης». Επιχειρείται η επαναθεμελίωση των Ο.Τ.Α., καταρχήν με τη δραστική μείωση του αριθμού τους σε ολόκληρη τη χώρα (δεν θα υπερβαίνουν τους 370) αλλά και με την εκχώρηση νέων αρμοδιοτήτων που θα προκύψουν από την κατάργηση των σημερινών Νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων. Οι νέοι Δήμοι πρέπει να είναι οικονομικά αυτοδύναμοι και λειτουργικά ανεξάρτητοι, να εξασφαλίζουν ποιοτικές υπηρεσίες προς τους πολίτες και να ενισχύουν τη συμμετοχική δημοκρατία χρησιμοποιώντας τις νέες τεχνολογίες.

Το Κείμενο Διαβούλευσης για το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» προσδιορίζει κριτήρια συνένωσης, όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. στο Συνέδριο της Κυλλήνης το 2007 (πληθυσμιακά, κοινωνικά, οικονομικά, γεωγραφικά, αναπτυξιακά, λειτουργικά - βιωσιμότητας, πολιτιστικά - ιστορικά και χωροταξικά). Τα κριτήρια αυτά, παρότι γενικά και ανεπαρκή στην επεξήγησή τους, λήφθηκαν υπόψη για την υιοθέτηση πιθανών σεναρίων συνένωσης των Ο.Τ.Α. του Νομού Καστοριάς, εφόσον βάσει αυτών θα πραγματοποιηθεί η νέα διοικητική μεταρρύθμιση και δεν υπάρχει δυνατότητα επαναπροσδιορισμού τους.

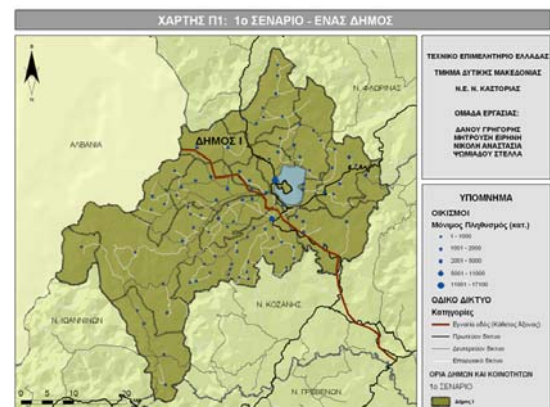
Επιπλέον, στη συγκεκριμένη Μελέτη, η εξέταση των πιθανών σεναρίων πραγματοποιείται σε επίπεδο δημοτικού διαμερίσματος και καθίσταται εφικτή η διάσπαση των ορίων των Ο.Τ.Α, ενώ για τον υπολογισμό των

Τα σενάρια αναλύθηκαν ως προς τα χαρακτηριστικά τους και για κάθε ένα πραγματοποιήθηκε ανάλυση S.W.O.T. (διερεύνηση των πλεονεκτημάτων, μειονεκτημάτων, απειλών και ευκαιριών που παρουσιάζονται σε κάθε σενάριο). Βάσει αριθμητικής κλίμακας, υιοθετήθηκε για κάθε κριτήριο συνένωσης κι ένας «βαθμός βαρύτητας». Επιπλέον, εξετάστηκε και επισημάνθηκε ο «βαθμός ικανοποίησης» του κάθε κριτηρίου, σε κάθε ένα από τα τέσσερα σενάρια. Από τη βαθμολόγηση προκρίθηκε με διαφορά από τα υπόλοιπα, το δεύτερο σενάριο δημιουργίας δύο νέων δήμων για τον Ν. Καστοριάς (βλ. Χάρτη Π2).

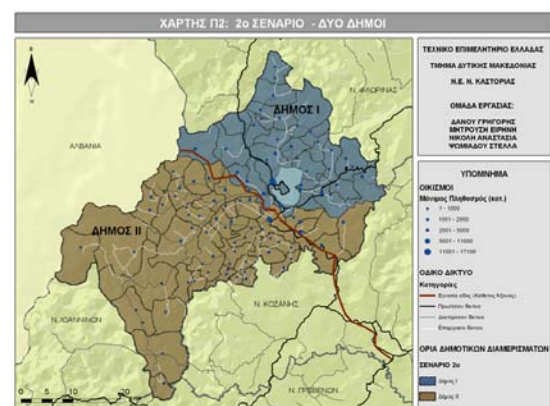

Χάρτης 1:
Δήμοι και Κοινότητες του Νομού Καστοριάς

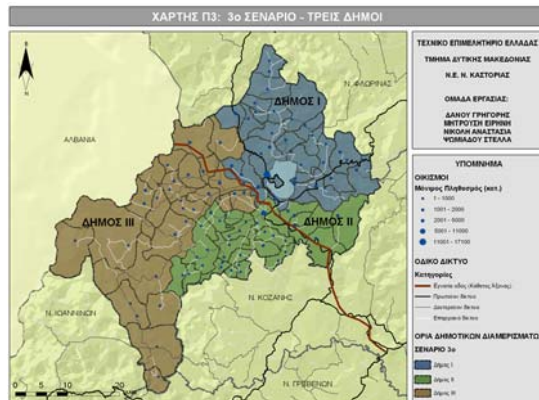
Δεδομένων των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών του Νομού τα πιθανά σενάρια συνένωσης των Ο.Τ.Α. που μελετήθηκαν ανέρχονται σε τέσσερα. Πιο συγκεκριμένα, προτείνεται η δημιουργία ενός, δύο, τριών και τεσσάρων νέων δήμων αντίστοιχα στα τέσσερα σενάρια (βλ. Χάρτες Π1, Π2, Π3 και Π4).

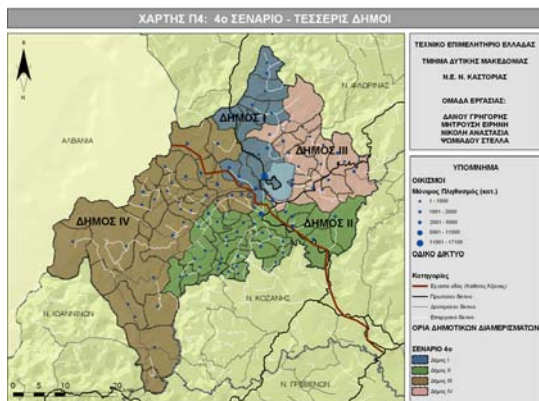
Χάρτης Π1

Χάρτης Π2

Χάρτης Π3

Χάρτης Π4

Το δεύτερο σενάριο φαίνεται να συμβαδίζει ιδιαίτερα με την ιεραρχία και την ανάπτυξη των οικιστικών συνόλων του νομού. Τα μεγαλύτερα αστικά κέντρα της περιοχής, η Καστοριά και το Άργος Ορεστικό, προτείνονται ως έδρες των νέων δήμων, εφόσον ήδη σήμερα συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο μέρος των οικονομικών, παραγωγικών, κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών σε επίπεδο νομού.

Ο προτεινόμενος Δήμος Ι με έδρα την Καστοριά, περιλαμβάνει τους οικισμούς που βρίσκονται βορειοανατολικά του Κάθετου Οδικού Άξονα της Εγνατίας (με εξαίρεση τον Δήμο Ίωνα Δραγούμη που εντάσσεται στον προτεινόμενο Δήμο ΙΙ) και συγκεντρώνει πληθυσμό που ανέρχεται σε 30.607 κατοίκους. Εντός των ορίων του Δήμου Ι, εντάσσεται εξ' ολοκλήρου ο σημαντικός υδροβιότοπος ενταγμένος στο Δίκτυο NATURA, η λίμνη Ορεστίδα, γεγονός που διευκολύνει

ιδιαίτερα την άσκηση πολιτικών διαχείρισης και προστασίας του. Επιπλέον, στα όρια του Δήμου Ι εντάσσεται ο ορεινός όγκος του Βέρνου.

Αντίστοιχα, ο προτεινόμενος Δήμος ΙΙ, με έδρα το Άργος Ορεστικό, περιλαμβάνει τους οικισμούς που βρίσκονται νοτιοανατολικά του Κάθετου Οδικού Άξονα της Εγνατίας και ο πληθυσμός του ανέρχεται σε 23.095 κατοίκους. Εντός των ορίων του Δήμου ΙΙ περιλαμβάνεται ο σημαντικός για την οικονομία της ευρύτερης περιοχής ποταμός Αλιάκμονας. Επίσης, στον Δήμο ΙΙ εντάσσεται ο ορεινός όγκος του Γράμμου, με το ιδιαίτερα πλούσιο και σχετικά αναλλοίωτο από ανθρώπινες παρεμβάσεις, φυσικό περιβάλλον, που προσφέρει ευκαιρίες για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη (π.χ. ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού).

Τα πληθυσμιακά και χωρικά μεγέθη που συγκεντρώνουν οι προτεινόμενοι Δήμοι Ι και ΙΙ εμφανίζουν μικρή αριθμητική απόκλιση μεταξύ τους και κρίνονται ιδιαίτερα ικανά για την εφαρμογή χωροταξικών και αναπτυξιακών πολιτικών. Δεδομένης της διαχειριστικής επάρκειας που επιτυγχάνεται στους δύο προτεινόμενους δήμους καθώς και των πληθυσμιακών μεγεθών τους, καθίσταται εφικτή η απορρόφηση σημαντικών κονδυλίων από εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα. Το γεγονός αυτό δύναται να προωθήσει ιδιαίτερα την οικονομική ανάπτυξη τους. Επιπλέον, στις δύο νέες ενότητες δύναται να δημιουργηθούν «οικονομίες κλίμακας» και συνεπώς να μειωθούν σημαντικά οι λειτουργικές τους δαπάνες και να αυξηθούν τα ίδια έσοδά τους. Επιπρόσθετα, στα όρια των δύο νέων ενότητων αναπτύσσονται και οι τρεις παραγωγικοί τομείς, δημιουργώντας τοιούτοτρόπως ευνοϊκές συνθήκες για πολυδιάστατη και σχετικά ισοδύναμη οικονομική ανάπτυξη.

Ως προς το σχήμα και τη μορφολογία δεν παρατηρούνται ιδιαίτερες διαφοροποιήσεις,

ενώ το οδικό δίκτυο κατανέμεται επαρκώς και στις δύο ενότητες. Επιπλέον, δεν παρατηρούνται ιδιαίτερες διαφοροποιήσεις ως προς την κοινωνική σύνθεση, τα οικονομικά μεγέθη και τα ιστορικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά των Δήμων Ι και ΙΙ.

Για τους προτεινόμενους Δήμους Ι και ΙΙ συγκεντρώθηκαν στοιχεία που αφορούν στα κτίρια δημοτικής ιδιοκτησίας καθώς και στο προσωπικό που απασχολείται στις υπηρεσίες, ανά ειδικότητα και κατηγορία εκπαίδευσης (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ, ΥΕ). Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει η δυνατότητα αξιοποίησης ιδιαίτερα των ανενεργών κτιρίων των δύο δήμων, καθώς και η δυνατότητα καλύτερης προσφοράς υπηρεσιών προς τους πολίτες, εφόσον το προσωπικό των δύο δήμων, κρίνεται ιδιαίτερα επαρκές και σχεδόν ισοδύναμο αριθμητικά.

Στη συγκεκριμένη μελέτη δεν έχουν ληφθεί υπόψη πεποιθήσεις, απόψεις και προτάσεις πολιτικού ή κομματικού περιεχομένου, παρά μόνο επιστημονικά κριτήρια. Ωστόσο, σε γενικές γραμμές, η διοικητική μεταρρύθμιση αποτελεί εντέλει πολιτική απόφαση. Για την επιτυχή έκβαση του νέου Προγράμματος «Καλλικράτης», αναγκαία θεωρείται αφενός η αποφυγή των λαθών του παρελθόντος και αφετέρου η χρηστή συνεργασία μεταξύ των πολιτικών φορέων, της επιστημονικής κοινότητας και των ίδιων των πολιτών.

Ομάδα εργασίας

Ειρήνη Μητρούση
Μ.Χ.Π.Π.Α., MSc

Αναστασία Νικολή
Μ.Χ.Π.Π.Α., MSc
Υποψήφια Διδάκτωρ του
Τ.Μ.Χ.Π.Π.Α. του Πανεπι-
στημίου Θεσσαλίας

Γρηγόρης Δάνου
Μ.Χ.Π.Π.Α.,

Στέλλα Ψωμιάδου
Μ.Χ.Π.Π.Α.

Παρατηρήσεις επί του «Σχε- δίου Καλλικράτης»

**του Πολύκαρπου Καρ-
κατίσα**

Μηχανικός Χωροταξίας,
Πολεοδομίας και Περιφερεια-
κής Ανάπτυξης
MSc Συγκοινωνιολόγος

Η αναγκαιότητα σχεδιασμού μιας νέας αρχιτεκτονικής για την Αυτοδιοίκηση και την Αποκεντρωμένη Κρατική Διοίκηση είναι ιδιαίτερα απαραίτητη για τη χώρα μας. Για το σχεδιασμό αυτής της νέας αρχιτεκτονικής είναι απαραίτητο να γίνει μια ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, με εντοπισμό των θετικών και αρνητικών σημείων, με υιοθέτηση των αντίστοιχων επιτυχημένων Διεθνών Πρακτικών, ενώ ταυτόχρονα πρέπει να ληφθεί υπόψη και η δυναμική του μέλλοντος και να αποφευχθούν τα λάθη του παρελθόντος.

Η συντριπτική πλειονότητα των Ο.Τ.Α. δεν έχει οικονομική αυτονομία, ενώ εξαρτώνται αποκλειστικά από τη χρηματοδότηση της κεντρικής κυβέρνησης. Επίσης έχει διαπιστωθεί από την εμπειρία υλοποίησης του Γ' Κ.Π.Σ. και του ΘΗΣΕΑ ότι οι επιχειρησιακές δυνατότητες τους είναι περιορισμένες, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται φαινόμενα μειωμένης και σε μερικές περιπτώσεις μηδενικής απορρόφησης. Έτσι πόροι που προορίζονται για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των δημοτών μένουν αναξιοποίητοι. Αυτό οφείλεται τόσο σε έλλειψη προσωπικού και εξοπλισμού, όσο και σε έλλειψη της κατάλληλης τεχνογνωσίας και εξειδίκευσης. Η ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση χρειάζεται Ο.Τ.Α. οικονομικά αυτοδύναμους και λειτουργικά ανεξάρτητους ώστε με την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων της αποκεντρωσης να μπορούν να σχεδιάσουν, να προγραμματίσουν, να υλοποιήσουν και να ελέγξουν τοπικές αναπτυξιακές πρωτοβουλίες, όπως άλλωστε επιβάλλει η Ευρωπαϊκή

πραγματικότητα και επιτάσσει ο νέος Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας. Ο Κώδικας αυτός θεωρείται σκόπιμο να προσαρμοστεί στις απαιτήσεις του νέου Σχεδίου «Καλλικράτης».

Κύριο μέλημα του Σχεδίου θα πρέπει να είναι η αποκέντρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης, η συγκρότηση μητροπολιτικής διοίκησης στις μεγάλες πόλεις και η συγκρότηση των νέων Δήμων με διάλογο και διαφάνεια, ώστε να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητά τους. Το δεύτερο ζήτημα που διαχρονικά αποτελεί πηγή ανησυχίας στην Αυτοδιοίκηση είναι αυτό των πόρων. Ίσως θα πρέπει να εξεταστεί η βιωσιμότητα του νέου θεσμού, πέραν του Τομεακού Επιχειρησιακού Προγράμματος της Διοικητικής Μεταρρύθμισης και με την αξιοποίηση της τεράστιας ακίνητης περιουσίας που διαθέτουν πολλοί Δήμοι. Η Διοικητική Διαίρεση χρειάζεται να πραγματοποιηθεί σύντομα και είναι απολύτως απαραίτητη για την ανάπτυξη της χώρας, αλλά πρέπει να αποφευχθούν τα λάθη του «Καποδίστρια». Ειδικότερα, πρέπει να υπάρξει πλήρης έλεγχος και καταγραφή των οικονομικών, διαχειριστικών, οργανωτικών, εργασιακών, θεσμικών και άλλων σοβαρών προβλημάτων των Ο.Τ.Α. της χώρας, των Δημοτικών Επιχειρήσεων και Νομικών Προσώπων τους. Παράλληλα να τεθούν περιοριστικοί αυστηροί όροι για την αποτροπή δημιουργίας περαιτέρω οικονομικών υποχρεώσεων και ελλειμμάτων. Η εμπειρία μέχρι σήμερα δείχνει ότι οι μικροί Δήμοι δε μπορούν να ανταποκριθούν σε ένα σύγχρονο σχεδιασμό και είναι καταδικασμένοι να διαχειρίζονται τα προβλήματα και τις ανάγκες των κατοίκων και των επισκεπτών, με όρους του παρελθόντος. Υπηρεσίες οι οποίες θα πρέπει να θεωρούνται αυτονόητες, είναι ουσιαστικά ανύπαρκτες.

Το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» πρέπει να αξιολογήσει στα ποιοτικά χαρακτηριστικά, την οικονομική αυτοτέλεια, τον αναπτυξιακό

χαρακτήρα (ορεινός όγκος, βιομηχανική περιοχή, τουριστικός προορισμός), τον ιστορικό χαρακτήρα, την γεωγραφική θέση (βουνό, θάλασσα), τις πολιτιστικές ιδιαιτερότητες, τα χωροταξικά δεδομένα, τους πόλους ενδιαφέροντος, κ.α. γιατί όλα αυτά τα στοιχεία θα αποτελέσουν τη συνταγή επιτυχίας των νέων δήμων. Σημαντικά ερωτήματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη είναι:

- Τι θα γίνει με τα οικονομικά ελλείμματα των Δήμων;
- Σήμερα οι περισσότεροι Δήμοι χρησιμοποιούν το δικό τους πληροφοριακό σύστημα προκειμένου να ελέγχουν τις οικονομικές του εισροές και εκροές. Σε περίπτωση συγχώνευσης ποιο πληροφοριακό σύστημα θα χρησιμοποιηθεί;
- Σημαντικό επίσης σκέλος για την επίτευξη της μέγιστης συμμετοχής στα κοινά των δημοτών και της δημοκρατικότητας των αποφάσεων, είναι να διασφαλιστούν τα δικαιώματα και οι απόψεις των κατοίκων των μικρών πληθυσμιακά Δήμων και να αποφευχθεί η πλήρης απορρόφησή τους από τους μεγαλύτερους Δήμους. Επομένως ο σχεδιασμός πρέπει να είναι προσεκτικός. Πώς θα διασφαλισθεί ότι τα χωριά δε θα σβήσουν με τις συνενώσεις των Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμίδος;
- Τι θα γίνει κατά την μεταβατική περίοδο; Πρέπει να ρυθμιστούν άμεσα, τόσο τα θέματα μετάταξης προσωπικού όσο και η διαδοχή αρμοδιοτήτων προς διασφάλιση της συνέχειας Διοικήσεως.
- Οι έδρες των Περιφερειών που θα λειτουργούν; Σε μία πόλη (για εξοικονόμηση πόρων) ή οι υπηρεσίες θα είναι διάσπαρτες στις έδρες των τέως Νομαρχιών (διασπορά προσωπικού και υπηρεσιών);
- Σήμερα υπάρχει πλεονασμός προσωπικού που στερούνται κατάρτισης και εξειδίκευσης στις απαιτήσεις του νέου Προγράμματος. Ειδικότερα σε μικρούς ορει-

νούς και νησιωτικούς Δήμους το προσωπικό στερείται στοιχειωδών γνώσεων Η/Υ, κ.α. Υπάρχει κάποια πρόβλεψη για αυτό το προσωπικό; Επισημαίνεται ότι η μεταρρύθμιση αυτή είναι αναγκαία για την οργανωτική ανασυγκρότηση της Διοίκησης και ότι κλειδί σε αυτήν είναι το ανθρώπινο δυναμικό.

Προτάσεις

- Η αναδιοργάνωση των περιφερειών πρέπει να γίνει με βάση σύγχρονες επιχειρησιακές οργανωτικές δομές, με απολύτως διαχωρισμένες αρμοδιότητες ανά τομέα, έτσι ώστε κεντρική διοίκηση και πολίτες να γνωρίζουν ποιος κάνει τι και πότε και για ποια αντικείμενα θα είναι υπεύθυνος και υπόλογος.
- Πρέπει να υπάρχει απολογισμός των δράσεων κάθε αιρετού άρχοντα.
- Πρέπει να τεθούν ποσοτικοί και ποιοτικοί στόχοι και να δημοσιεύεται ετήσια ο βαθμός υλοποίησής τους.
- Πρέπει να δημιουργηθεί μία ή περισσότερες αρχές που θα ελέγχουν τα έσοδα και έξοδα των Δήμων και να θεσπιστεί υποχρεωτικός ετήσιος οικονομικός έλεγχος (ή/και έκτακτος) από ορκωτούς λογιστές, τα αποτελέσματα των οποίων θα δημοσιεύονται.
- Τα κριτήρια με τα οποία θα πρέπει να επανακαθοριστούν τα όρια των μελλοντικών δήμων θα πρέπει να στοχεύουν, κυρίως στην ισόρροπη ανάπτυξη των μερών της περιοχής, στο πληθυσμιακό μέγεθος, το οποίο δεν πρέπει να είναι μικρότερο (ενδεικτικά) των 20.000, στο οδικό και επικοινωνιακό δίκτυο, στην ανάδειξη των ήδη υφισταμένων και αλληλοεξαρτώμενων λειτουργιών της περιοχής, όπως για παράδειγμα είναι οι συγκοινωνίες, η χωροταξία, η πολεοδομία, η διαχείριση των απορριμμάτων, η διαχείριση

των υδάτινων πόρων, οι οικονομικές και πολιτιστικές δραστηριότητες.

- Οι νέοι διευρυμένοι δήμοι, οφείλουν να αναζητήσουν τα νέα όριά τους στη γαιοοικονομική έκταση που ήδη περιλαμβάνει ή που πρόκειται να περιλάβει μια σειρά από οικονομικές δραστηριότητες (γεωργία, κτηνοτροφία, βιομηχανία, βιοτεχνία κ.α.) και υπηρεσίες (Νοσοκομεία, κέντρα Διοίκησης, σχολεία κ.α.) που συνδέονται μεταξύ τους και δημιουργούν δεσμούς συνυποστήριξης και αλληλοδιάδρασης, αλλά και στην ανάγκη δημιουργίας ενός μεγέθους εντόπιας αγοράς, ώστε να μπορούν στη συνέχεια να λειτουργούν αυτοτελώς πολιτικά, διοικητικά, οικονομικά, τεχνικά κλπ.

Σχεδιασμός των πόλεων και προσβάσιμα δίκτυα*

της Σοφίας Καζάκη

Πρόεδρος Συλλόγου Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας, και Περιφερειακής Ανάπτυξης (Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α.)

Με τον όρο «προσβασιμότητα» περιγράφεται ένα χαρακτηριστικό του περιβάλλοντος που επιτρέπει στο σύνολο του πληθυσμού μιας κοινωνίας, ισότιμη προσέγγιση και ασφαλή χρήση όλων των προσφερόμενων υπηρεσιών, υποδομών και αγαθών.

Ο όρος αφορά στην πρόσβαση στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον αλλά και στην πληροφόρηση και την επικοινωνία. Με αυτή την έννοια αποτελεί κεντρική επιδίωξη για την κοινωνική συνοχή, την εξάλειψη των διακρίσεων, την αξιοποίηση του συνόλου των παραγωγικών δυνάμεων μιας κοινωνίας, αλλά και μία ιδιαίτερη διάσταση του σχεδιασμού του αστικού περιβάλλοντος.

Η προσβασιμότητα δεν αφορά, αν και συνήθως σε αυτά αναφέρεται, μόνο την ομάδα των ΑΜΕΑ, που αποτελούν περίπου το 12% του πληθυσμού της χώρας, αλλά επεκτείνεται στο σύνολο των «εμποδιζόμενων ατόμων», δηλαδή μια πολύ ευρύτερη ομάδα πληθυσμού. Στην ομάδα αυτή ανήκουν^v: τα νήπια, τα μικρά παιδιά και οι συνοδοί τους, οι έγκυοι, οι υπερήλικες, οι μεταφορείς αντικειμένων, όσοι έχουν παροδική ανικανότητα λόγω τραυματισμού ή λήψης φαρμάκων ή ναρκωτικών ουσιών, άτομα σε πανικό, άτομα με καρδιακά νοσήματα κλπ.

Σύμφωνα με στοιχεία του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.^{vi}, η προσβασιμότητα είναι απολύτως αναγκαία για το 12% του πληθυσμού (ΑΜΕΑ), είναι ιδιαίτερα ευπρόσδεκτη από το 46% του πληθυσμού (ποσοστό που περιλαμβάνει πέραν των ΑΜΕΑ και άλλες ομάδες) και τέλος επηρεάζει άμεσα το αίσθημα ασφάλειας και άνεσης του συνόλου του πληθυσμού. Συνιστά δηλαδή προστιθέμενη αξία ποιοτικής διαβίωσης.

Ένα προσβάσιμο περιβάλλον λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες όλων των παραπάνω ομάδων και διασφαλίζει την αυτόνομη διακίνηση και διαβίωση καθενός.

Αυτό σημαίνει τεχνικές επιλογές που σχετίζονται με τη διαμόρφωση των εισόδων, των χώρων υποδοχής, την εσωτερική διακίνηση, τον σχεδιασμό του εξοπλισμού και των ειδικών εξυπηρετήσεων, του συστήματος ασφαλείας – διαφυγής των δημοσίων κτιρίων. Δεδομένου ότι ο συνδυαστικός ιστός των δημοσίων κτιρίων είναι οι κοινόχρηστοι χώροι, ανάλογες τεχνικές επιλογές επιβάλλονται και για το δίκτυο των κοινοχρήστων όπως οι ειδικές σκάφες στα πεζοδρόμια και τις νησίδες, οι οδηγοί τυφλών αλλά και ο αναγκαίος αστικός εξοπλισμός που περιλαμβάνει στοιχεία σήμανσης, στέγαστρα στάσεων, κάδους, καθίσματα κλπ.

Προκειμένου να είναι αποτελεσματικός ο σχεδιασμός για την προώθηση της προσβασιμότητας θα πρέπει να βασιστεί στη λογική της δημιουργίας αλυσίδων προσβάσιμων παρεμβάσεων, οι οποίες εξασφαλίζουν την αυτονομία και την ασφάλεια των εμποδιζόμενων ατόμων κατά τη χρήση τους και οι οποίες επεκτείνόμενες συνεχώς δημιουργούν προσβάσιμα δίκτυα τοπικού και υπερτοπικού χαρακτήρα. Ένα τοπικό προσβάσιμο δίκτυο μπορεί να περιλαμβάνει,

^v Διεθνής κατάταξη του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, 2001

^{vi} Στατιστικά για τα εμποδιζόμενα άτομα και ΑΜΕΑ-Μ.Χριστοφή, για το Γραφείο Μελετών για ΑΜΕΑ, ΥΠΕ-ΧΩΔΕ 1997

ειδικά διαμορφωμένα πεζοδρόμια, προσβάσιμα κτίρια υπηρεσιών, αναψυχής ή εκπαίδευσης, προσβάσιμα μέσα μαζικής μεταφοράς, προσβάσιμες θέσεις στάθμευσης, ειδικό εξοπλισμό (φανάρια, στάσεις, ηχητική σήμανση κλπ.) κατά μήκος μιας συγκεκριμένης διαδρομής.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι ένα προνομιακό διοικητικό επίπεδο, στην κλίμακα του οποίου μπορούν να εφαρμοστούν τοπικά και εξειδικευμένα σχέδια δράσης με σκοπό την διευκόλυνση της προσβασιμότητας, λαμβάνοντας υπόψη παραμέτρους όπως τα χαρακτηριστικά των δημοτών, η διασπορά των υπηρεσιών και υποδομών γενικού και ειδικού ενδιαφέροντος, το υφιστάμενο επίπεδο προσβασιμότητας κλπ. Η εφαρμογή εξειδικευμένων τοπικά σχεδίων δράσης μπορεί να επηρεάσει σε σημαντικό βαθμό την συνολική αίσθηση των δημοτών για το περιβάλλον της πόλης τους.

Στην προσπάθεια αυτή η Κεντρική Διοίκηση οφείλει να αναπτύξει συντονιστικό ρόλο διασφαλίζοντας: 1. το νομοθετικό πλαίσιο για την υποχρέωση της εφαρμογής των αρχών του «σχεδιασμού για όλους», τους αναγκαίους πόρους, 2. την συμπληρωματικότητα των τοπικών δικτύων προσβασιμότητας και την σύνδεσή τους με υπερτοπικά δίκτυα, 3. τη διάχυση της τεχνογνωσίας σχεδιασμού για την προσβασιμότητα και 4. τη δημιουργία κατάλληλης κουλτούρας που θα διευκολύνουν την ανάπτυξη των μέτρων για την προσβασιμότητα, ώστε συνολικά να υποστηρίζεται η κοινωνία των πολιτών χωρίς διακρίσεις.

Οι προτάσεις που διατυπώθηκαν στην Έκθεση της Διακομματικής Επιτροπής «Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που απασχολούν τα άτομα με αναπηρία» (Μάιος 2006), ως προς την προσβασιμότητα, κινούνται στην σωστή κατεύθυνση, ωστόσο στο κείμενο σημειώνεται ότι: «... οι ίδιοι οι άνθρωποι θεωρούν καλύτερο να κατασκευάζεται

ένας δρόμος, με τις υποδομές προσβασιμότητας, παρά πολλοί, που δε συνδέονται μεταξύ τους...»^{vii}

Η εισαγωγή της διάστασης της προσβασιμότητας στο σχεδιασμό των πόλεων στοχεύει αφενός στην δημιουργία αστικού περιβάλλοντος που ικανοποιεί τις ανάγκες όλων των πολιτών σε όλα τα στάδια της ζωής τους και αφετέρου στην παραγωγική αξιοποίηση των δυνατοτήτων όλων των πολιτών, σε βάθος χρόνου. Με την έννοια αυτή ενισχύει την αποτελεσματικότητα ενός ανθρωποκεντρικού βιώσιμου περιβαλλοντικού σχεδιασμού και ως εκ τούτου υπηρετεί την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης. Κατά συνέπεια η διασφάλιση της προσβασιμότητας κατά το σχεδιασμό των πόλεων θα πρέπει να εκλαμβάνεται ως μονόδρομος.

**Το άρθρο δημοσιεύτηκε πρώτη φορά στον Ετήσιο Οδηγό 2009-2010: «Η ΠΟΛΗ ΜΑΣ» του Δ. Νέας Ερυθραίας.*

^{vii} Σελ. 40

Μεθοδολογική προσέγγιση για τον υπολογισμό πολυτροπικού επιπέδου εξυπηρέτησης κατά μήκος Διαδρόμου στην πόλη της Θεσσαλονίκης

του Πολύκαρπου Καρακίτσα

Μηχανικός Χωροταξίας,
Πολεοδομίας και Περιφερειακής
Ανάπτυξης
MSc Συγκοινωνιολόγος

Στόχος των συστημάτων πολυτροπικών αστικών μετακινήσεων είναι η μείωση της εξάρτησης από το αυτοκίνητο με την προώθηση εναλλακτικών τρόπων μεταφοράς. Ένα πολυτροπικό σύστημα μετακινήσεων πρέπει να εξασφαλίζει ότι όλα τα εναλλακτικά μέσα μεταφοράς σε μια αστική περιοχή παρέχουν υψηλό επίπεδο εξυπηρέτησης (Ε.Ε.). Όσον αφορά τις δημόσιες συγκοινωνίες, αυτό σημαίνει ότι πρέπει να βελτιωθούν ως προς την ταχύτητα, τις υποδομές, τη συχνότητα, την προσβασιμότητα και την ασφάλεια στους σταθμούς και στις υποδομές μετεπιβίβασης. Σχετικά με το Ε.Ε. των άλλων εναλλακτικών προς το Ι.Χ. αυτοκίνητο μέσων μεταφοράς, πρέπει να εξασφαλιστεί ότι οι υποδομές των πεζών και των ποδηλάτων παρέχουν επίσης ένα υψηλό Ε.Ε. με την παροχή εύκολης πρόσβασης στις δημόσιες συγκοινωνίες για την προώθηση μιας συνδυασμένης μετακίνησης. Σε ένα σύστημα πολυτροπικών μετακινήσεων, εντοπίζεται μία αδιαμφισβήτητη αλληλεξάρτηση μεταξύ των Ε.Ε. όλων των μέσων μεταφοράς, η οποία πρέπει να προσδιοριστεί σε πρώιμο στάδιο. Είναι ξεκάθαρο ότι ένας σημαντικός αριθμός παραγόντων επηρεάζει το Ε.Ε. των μέσων μεταφοράς και ότι το Ε.Ε. κάθε μέσου μεταφοράς επηρεάζει και επηρεάζεται με τη σειρά του από τα Ε.Ε. των άλλων μέσων. Αυτό το γεγονός οδηγεί στην ανάγκη

για μια συνδυασμένη αποτίμηση του συνολικού Ε.Ε. και όχι ξεχωριστή για κάθε μέσο.

Στο παρόν άρθρο παρουσιάζεται μια πρόσφατη μεθοδολογική προσέγγιση για τον υπολογισμό του πολυτροπικού Ε.Ε. κατά μήκος ενός διαδρόμου, που αναπτύχθηκε από το FDOT (Florida Department of Transportation). Η προσέγγιση αυτή διαφέρει σημαντικά από τον παραδοσιακό υπολογισμό του Ε.Ε. που αναφερόταν αποκλειστικά στη μηχανοκίνητη κυκλοφορία καθόσον στοχεύει στην προώθηση των αστικών βιώσιμων μετακινήσεων. Το Ε.Ε. εκτιμά τις συνθήκες λειτουργίας της οδού ή του διαδρόμου, όπως τις αντιλαμβάνονται οι χρήστες της οδού ή του διαδρόμου αντίστοιχα και καθορίζεται βάσει ορισμένων οριακών τιμών παραμέτρων, όπως η ταχύτητα, η ροή και η πυκνότητα. Χαρακτηρίζεται ως επίπεδο Α, Β, C, D, E, F, με φθίνουσα ποιότητα συνθηκών.

Η μεθοδολογία αποτελείται από τα ακόλουθα βήματα: α) Ορισμός του διαδρόμου (ο οποίος μπορεί να αποτελείται από διάφορες παράλληλες οδούς και διαδρομές) και η διαίρεσή του σε τμήματα, β) Υπολογισμός του Ε.Ε. όλων των διαθέσιμων μέσων μεταφοράς κατά μήκος του διαδρόμου (αυτοκίνητα, δημόσιες συγκοινωνίες, ποδήλατα, πεζοί) για κάθε τμήμα χωριστά και γ) Εκτίμηση ενός σταθμισμένου συνολικού Ε.Ε. για κάθε μέσο μεταφοράς στο διάδρομο.

Στη Θεσσαλονίκη, χρησιμοποιήθηκε ο διάδρομος που συνδέει το Αεροδρόμιο με τη δυτική είσοδο της πόλης και αποτελείται από τις οδούς Λεωφόρος Γεωργικής Σχολής, Εθνικής Αντιστάσεως, Βασιλίσσης Όλγας, Τσιμισκή, Πολυτεχνείου, Σταθμού και Αναγεννήσεως (μέχρι το Σιδηροδρομικό Σταθμό), συνολικού μήκους 15,8 χλμ. Κατά τη διάρκεια της εφαρμογής πραγματοποιήθηκε διαφορετική προσέγγιση στον υπολογισμό των Ε.Ε. των αυτοκινήτων και των πεζών. Συγκεκριμένα ο υπολογισμός για τα τελευ-

ταία βασίστηκε στο Εγχειρίδιο Κυκλοφοριακής Ικανότητας 2000 (HCM) όπου βασικές παράμετροι είναι η μέση ταχύτητα των αυτοκινήτων και οι φόρτοι των πεζών και όχι μόνο ποιοτικοί παράγοντες. Όσον αφορά το Ε.Ε. των δημόσιων συγκοινωνιών, αν και υπολογίστηκε σύμφωνα με την μεθοδολογία του FDOT, λαμβάνοντας δηλαδή υπόψη τη συχνότητα και τις ώρες εξυπηρέτησης, θα πρέπει να αναφερθεί ότι η επιπρόσθετη χρήση μερικών άλλων κριτηρίων όπως άνεση και ασφάλεια, θα οδηγήσουν σε πιο ρεαλιστικά αποτελέσματα ποιότητας εξυπηρέτησης. Η μεθοδολογία δεν είναι προσαρμοσμένη στις συνθήκες των Ελληνικών πόλεων.

Ο διάδρομος χωρίστηκε σε τρία επιμέρους τμήματα: α) Αεροδρόμιο - Νοσοκομείο Αγίου Παύλου στην Καλαμαριά, β) Νοσοκομείο Αγίου Παύλου - 3ης Σεπτεμβρίου, αφού διανύσει τις οδούς Εθνικής Αντιστάσεως και Λεωφόρο Βασιλίσσης Όλγας και γ) 3ης Σεπτεμβρίου - Νέος Σιδηροδρομικός Σταθμός, μέσω Τσιμισκή, Πολυτεχνείου, Σταθμού και Αναγεννήσεως. Ο διαχωρισμός έγινε κυρίως λαμβάνοντας υπόψη το κριτήριο της ομοιογένειας των παρακείμενων χρήσεων γης, της αλλαγής των χαρακτηριστικών της οδού (σε επίπεδο γεωμετρίας, φόρτου αλλά και χρήσεων γης) και το κριτήριο του ελάχιστου μήκους των 3,22 χλμ.

Ακολουθώντας την προσέγγιση που αναπτύχθηκε από το FDOT στον πίνακα 1 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ανάλυσης – έρευνας για την πόλη της Θεσσαλονίκης

Πίνακας 1. Επίπεδο Εξυπηρέτησης για όλα τα μέσα μεταφοράς

Υποδομή	Μέσο μεταφοράς			
	Οχήματα	Δημόσιες συγκοινωνίες	Ποδήλατο	Πεζή μετακίνηση
Αεροδρόμιο – Νοσοκομείο Άγιος Παύλος	B	A*	-	E
Νοσοκομείο Άγιος Παύλος – 3^η Σεπτεμβρίου	E	A*	Μεταβλητό D – F	Μεταβλητό B – C
3^η Σεπτεμβρίου – Νέος Σιδηροδρομικός Σταθμός	F	A*	Μεταβλητό D – F	D
Συνολικά Αεροδρόμιο – Νέος Σιδηροδρομικός Σταθμός	D	A*	Μεταβλητό D – F	Μεταβλητό B – D

*Το αποτέλεσμα προκύπτει χρησιμοποιώντας τη μεθοδολογία από το FDOT. Εάν ληφθούν υπόψη ποιοτικά χαρακτηριστικά όπως άνεση και ασφάλεια, τότε το Ε.Ε. είναι διαφορετικό. Ειδικά τις ώρες αιχμής, οι συνθήκες στο εσωτερικό των λεωφορείων δεν είναι αρκετά ικανοποιητικές

Μέσω της παραπάνω διαδικασίας, μπορεί να επιτευχθεί η βελτιστοποίηση της επιλογής μέσου μετακίνησης σε όλο το μήκος του διαδρόμου, καθώς σε κάθε τμήμα του διαδρόμου υπάρχει πλέον διαθέσιμη πληροφόρηση για το μέσο μεταφοράς με το βέλτιστο επίπεδο εξυπηρέτησης. Σχετικά με τις Δημόσιες Συγκοινωνίες, εάν ληφθούν υπόψη ποιοτικά χαρακτηριστικά όπως άνεση και ασφάλεια, τότε το Ε.Ε. είναι διαφορετικό.

Το Ε.Ε. των χρηστών του διαδρόμου Αεροδρόμιο «Μακεδονία» - Νέος Σιδηροδρομικός Σταθμός από το σύστημα μεταφορών της πόλης υπολείπεται σημαντικά του αντίστοιχου επιπέδου άλλων Ευρωπαϊκών μεγαλουπόλεων και οπωσδήποτε δεν είναι αντίξιο του πολιτισμού, της ιστορίας, αλλά και της σημερινής ανάπτυξης της Θεσσαλονίκης.

Η συνεχής επιδείνωση του Ε.Ε. οφείλεται στο συνδυασμό της ανοδικής πορείας του δείκτη ιδιοκτησίας οχημάτων με την ελλιπή υποδομή και διαχείριση της κυκλοφορίας και της στάθμευσης που αδυνατούν να εξυπηρετήσουν την αυξανόμενη ζήτηση μετακινήσεων. Η ανάγκη για σοβαρή και συνεπή αντιμετώπιση προκειμένου να δοθούν λύσεις σε αυτό το πρόβλημα είναι περισσότερο από ποτέ απαραίτητη.

Αξιολόγηση της Οδηγίας 2007/2/EK για τη δημιουργία υποδομής χωρικών πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (INSPIRE)

του Σεραφείμ Σταλημέρου

Μηχανικός Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης
Πολιτικός Μηχανικός ΤΕ
MSc Management in Construction

Η Οδηγία Inspire διαμορφώνει το θεσμικό πλαίσιο για τη δημιουργία και λειτουργία υποδομής χωρικών πληροφοριών στην Ευρώπη, με σκοπό τη χάραξη, εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση των κοινοτικών πολιτικών, σε όλα τα επίπεδα και την παροχή πληροφοριών του δημόσιου τομέα. Βασικός στόχος της Οδηγίας είναι να καταστήσει διαθέσιμα περισσότερα και καλύτερα δεδομένα και επικεντρώνεται κυρίως στην περιβαλλοντική πολιτική χωρίς να αποκλείεται η χρήση και μελλοντική επέκτασή της και σε άλλους τομείς. Επίσης, καθορίζονται οι κανόνες που αποσκοπούν στη δημιουργία της υποδομής χωρικών πληροφοριών (Inspire) με στόχο την ανταλλαγή, την κοινόχρησία, την πρόσβαση και τη χρήση διαλειτουργικών χωρικών και περιβαλλοντικών δεδομένων και υπηρεσιών χωρικών δεδομένων. Η υποδομή Inspire αποσκοπεί στη διασφάλιση συντονισμού μεταξύ των χρηστών και των παρόχων πληροφοριών, ώστε να είναι εφικτός ο συνδυασμός και η διάδοση των πληροφοριών που προέρχονται από διάφορους τομείς.

Η υφιστάμενη κατάσταση στην Ελλάδα

Αποτελεί, κατά τεκμήριο, πάγια κατάσταση για τις ελληνικές δημόσιες αρχές να χρησιμοποιούν τα λογισμικά πρότυπα de facto

των ιδιωτικών και ανταγωνιστικών εταιρειών του εξωτερικού για την παραγωγή ψηφιακών χωρικών δεδομένων (π.χ. στα Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών) όπως είναι η ESRI, η MapInfo, η InterGraph, η SMALLWORD κ.ά. Οι δημόσιες αρχές, λοιπόν, θεωρούνται εξ ορισμού ως ανεπαρκείς, τόσο στην παραγωγή Συστημάτων Γεωγραφικών Πληροφοριών (de jure πρότυπα)^{viii} όσο και στη χρήση των συγκεκριμένων λογισμικών (π.χ. έλλειψη εκπαίδευσης και κατάρτισης του προσωπικού, ελλιπής ή μερική αξιοποίηση των δυνατοτήτων των σχετικών προγραμμάτων, αδυναμία εφαρμογής ή έλλειψη συντονισμού μεταξύ των υπηρεσιών κ.ά.), προκειμένου να μπορούν να ανταποκριθούν ικανοποιητικά στην εξυπηρέτηση υπηρεσιακών ή άλλων λειτουργικών αναγκών τους.

Στην Ελλάδα, αφενός οι πηγές εξεύρεσης υποβάθρων και χαρτογραφικών δεδομένων τα οποία αποτελούν το πρωτογενές υλικό στα Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών (Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού (ΓΥΣ), Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδος (ΟΚΧΕ), Υδρογραφική Υπηρεσία Πολεμικού Ναυτικού, NASA – SRTM, κ.ά.) σπανίζουν ή είναι λίγες, αφετέρου το πρωτογενές αυτό υλικό απαιτεί περαιτέρω επεξεργασία προκειμένου να κατασταθεί αξιοποιήσιμο για εφαρμογή (προσαρμογή και διόρθωση κλίμακας, ομογενοποίηση κλπ.), ενώ ταυτόχρονα επιβαρύνει με υψηλά κόσθη τις εκπονούμενες μελέτες (αναφέρεται ότι η διαδικασία εισαγωγής και η ψηφιοποίηση χωρικών πληροφοριών από την πρωτογενή-αναλογική μορφή, απορροφά ποσοστό περίπου 80% του συνολικού προϋπολογισμού ενός project)^{ix}.

^{viii} Σταθάκης Δ., (2008), Σημειώσεις Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφορικής - Ψηφιακής Χαρτογραφίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης, Βόλος.
^{ix} Σταθάκης Δ., (2008), Σημειώσεις Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφορικής - Ψηφιακής Χαρτογραφίας,

Αρνητικότητες και προοπτικές

Τίθεται, εύλογα, το ερώτημα -δυνητικά σε βαθμό αμφισβήτησης- ότι με δεδομένο το τεχνολογικό χάσμα μεταξύ των κρατών μελών της Κοινότητας (π.χ. η Γαλλία και η Γερμανία σε αντιδιαστολή με την Πολωνία και τη Ρουμανία) είναι εφικτή και ρεαλιστική η δημιουργία της εν λόγω υποδομής χωρικών πληροφοριών στον χρονικό προγραμματισμένο ορίζοντα (15 Μαΐου 2010) που αυτή θέτει; Και αν η απάντηση είναι θετική, τότε σε τι βαθμό προτίθενται, αφενός σε εθνικό και αφετέρου σε κοινοτικό επίπεδο, οι διάφοροι σχετικοί -οριζόντια και κάθετα- εμπλεκόμενοι φορείς να παράσχουν απρόσκοπτα και ακώλυτα τις χωρικές κατά κύριο λόγο πληροφορίες;

Είναι κοινός τόπος η ύπαρξη «στεγανών» και η διαφοροποίηση αρμοδιοτήτων στις δημόσιες αρχές με τις συνακόλουθες λειτουργίες ασυμβατότητας όπως η γραφειοκρατία, οι επιφυλάξεις στη μεταφορά και διάθεση πληροφοριών μεταξύ διαφορετικών φορέων, οι «παραδοσιακές» αντιδικίες και διεκδικήσεις μεταξύ φορέων λόγω μη ξεκάθαρης διάκρισης αρμοδιοτήτων κλπ., ενώ αυτό δυσχεραίνεται ακόμη περισσότερο σε κοινοτικό ή και σε διεθνές επίπεδο αφού συντρέχουν λόγοι και θέματα εθνικής άμυνας, ασφάλειας και εξωτερικής πολιτικής. Συνεπώς, είναι απαραίτητη η βούληση για ουσιαστική συμμετοχή των κρατών μελών στη δημιουργία της κοινοτικής υποδομής χωρικών πληροφοριών και όχι απλά η πειθήνια συμμόρφωση σε αυτήν όπως είθισται να γίνεται σε εθνικό επίπεδο, με την αναγκαστική προσαρμογή στο εθνικό εσωτερικό δίκαιο με μεγάλες χρονικές καθυστερήσεις και κατόπιν απροθυμία στην εφαρμογή της π.χ. έκδοση σχετικών κανονιστικών διατάξεων κλπ.

Τέλος, το γεγονός ότι η παρούσα Οδηγία (Inspire) πρέπει να εφαρμόζεται με την επι-

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης, Βόλος.

φύλαξη των οδηγιών 2003/4/ΕΚ και 2003/98/ΕΚ, δύναται να αποτελέσει τροχό-πέδη και ανασταλτικό παράγοντα -ιδίως από την πλευρά των προηγμένων χωρών- στην απρόσκοπτη και ακώλυτη παροχή πληροφοριών. Για παράδειγμα με την επίκληση των παραπάνω οδηγιών τίθεται περιορισμός στη διάθεση πληροφοριών για λόγους εθνικής ασφάλειας ή προστασίας του εθνικού δημοσίου συμφέροντος.

Πλεονεκτήματα

Ως θετικά στοιχεία που αποκομίζονται με την εφαρμογή της Οδηγίας Inspire μπορούν να εκληφθούν:

Η επίτευξη του συντονισμού σε διαφορετικά επίπεδα διακυβέρνησης. Ο παραπάνω συντονισμός επιτυγχάνεται μέσω της καθιέρωσης του κατάλληλου θεσμικού πλαισίου, το οποίο ταυτόχρονα συμπληρώνει: 1) τις ανειλημμένες σε κοινοτικό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο πρωτοβουλίες για τη συλλογή, εναρμόνιση ή οργάνωση της διάδοσης ή της χρήσης των χωρικών πληροφοριών (π.χ. Οδηγία 96/61/ΕΚ σχετικά με την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης, ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2152/2003 για την παρακολούθηση των δασών και των περιβαλλοντικών αλληλεπιδράσεων στην Κοινότητα κλπ.), 2) τα κοινοτικά χρηματοδοτούμενα προγράμματα όπως δεδομένα εδαφικής κάλυψης Corine, Συστήματα Πληροφοριών για την Ευρωπαϊκή Πολιτική Μεταφορών κ.λπ.

Η διαλειτουργικότητα και η κοινοχρησία μεταξύ των χρηστών και των παρόχων των πληροφοριών.

Η αποφυγή επαναλήψεων ήδη επιτελεσθέντων εργασιών, ώστε να είναι εφικτός ο συνδυασμός των πληροφοριών και της γνώσης που προέρχονται από διαφορετικούς τομείς και ο οποίος θεωρείται εξαιρετικής σημασίας για τον καθορισμό και τη χάραξη πολιτικής, με άμεσο αντίκτυπο στην προστασία του περιβάλλοντος.

Η δημιουργία χωρικών δεδομένων υπό μορφή μεταδεδομένων με την οποία δια-

σφαλίζεται η εξοικονόμηση σε χρόνο και πόρους στην αναζήτηση των υφιστάμενων χωρικών δεδομένων.

Με την αρχή της επικουρικότητας -στο βαθμό και το μέτρο που αφορά την κοινοτική παρέμβαση στο εσωτερικό των χωρών- διασφαλίζεται σε σημαντικό βαθμό η επιτυχία και η επάρκεια των στόχων της Οδηγίας Inspire.

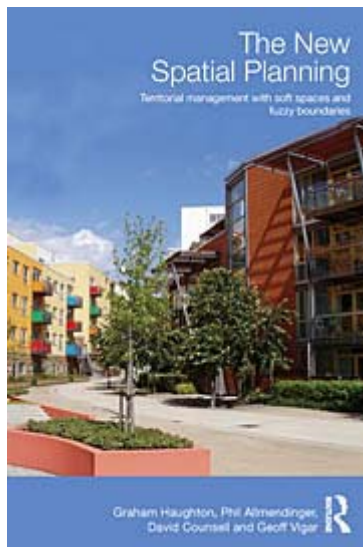
Συμπεράσματα

Ανακεφαλαιώνοντας, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι τα τελευταία 30 με 40 χρόνια αναδεικνύεται όλο και περισσότερο η ανάγκη για ουσιαστικές συμμετοχικές διαδικασίες του απλού πολίτη σε πολιτικές αποφάσεις που σχετίζονται με κρίσιμα περιβαλλοντικά ζητήματα. Η εμπλοκή του κοινού δε μπορεί να επιτευχθεί χωρίς την έγκυρη, έγκαιρη και εύληπτη ενημέρωσή του και χωρίς την κατάλληλη περιβαλλοντική εκπαίδευσή του μέσα από μια διαδικασία δια βίου μάθησης. Ακόμη, η τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνιών θα δώσει τη δυνατότητα να τίθενται στη διάθεση των ιδυνόντων λήψης αποφάσεων δεδομένα σε πραγματικό χρόνο και θα τους επιτρέψει να λαμβάνουν άμεσες και σωτήριες αποφάσεις, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης (πυρκαγιές, πλημμύρες, ξηρασία κ.ά.).

Οι εν λόγω πληροφορίες πρέπει να τίθενται στη διάθεση όλων και να είναι εύκολα κατανοητές. Για το σκοπό αυτό, η Κοινότητα προτίθεται να βελτιώσει, να εκσυγχρονίσει και να απλουστεύσει τα παρόντα συστήματα πληροφοριών, δημιουργώντας ένα Ευρωπαϊκό Κοινόχρηστο Σύστημα Περιβαλλοντικών Πληροφοριών. Στόχος του συστήματος αυτού είναι η καλύτερη σύνδεση όλων των υφιστάμενων ροών συγκέντρωσης δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση σύγχρονων εργαλείων όπως το διαδίκτυο και η δορυφορική τεχνολογία. Στόχο επίσης αποτελεί η μετάβαση της υποβολής δεδομένων από χαρτί σε ένα πληροφοριακό σύστημα, στο πλαίσιο του οποίου τα δεδομένα τίθενται στη διάθεση των χρηστών στην πηγή κατά τρόπο ανοικτό και διαφανή.

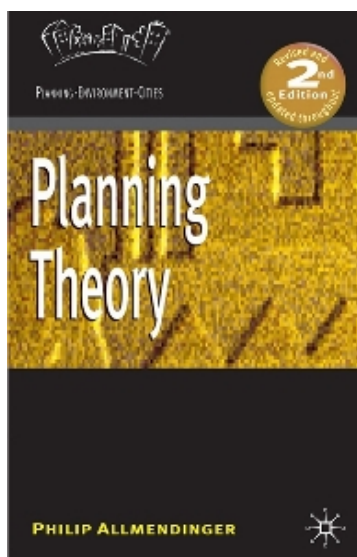
ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

1. Εκδόθηκε από τις εκδόσεις Routledge το βιβλίο των G.Haughton, P. Allmendinger, D. Counsell, G. Vigar με τίτλο «**The New Spatial Planning. Territorial Management with Soft Spaces and Fuzzy Boundaries**».

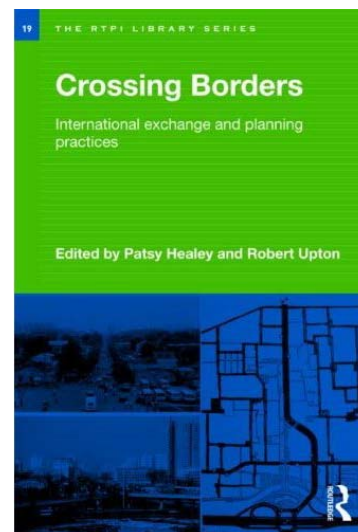
Το βιβλίο αποτελεί μια συμβολή στον θεωρητικό προβληματισμό αλλά και μια κριτική προσέγγιση στις μεθόδους σχεδιασμού, την αναδιάρθρωση του κράτους και τη διακυβέρνηση.

2. Επανεκδόθηκε από τις εκδόσεις Palgrave το βιβλίο του P. Allmendinger με τίτλο «**Planning Theory**».

Στο βιβλίο γίνεται μια προσπάθεια να παρουσιαστούν οι αλλαγές που επήλθαν διαχρονικά στη θεωρία του σχεδιασμού, και ο τρόπος με τον οποίο συνδέθηκαν με την εφαρμογή του.

3. Εκδόθηκε από τις εκδόσεις Routledge το βιβλίο που επιμελήθηκαν οι P. Healey και R. Upton με τίτλο «**Crossing Borders: International Exchange and Planning Practices**».

Το βιβλίο, που εκδόθηκε με αφορμή τον εορτασμό των 10 χρόνων του περιοδικού «*Planning Theory and Practice*», εξετάζει με κριτική ματιά τη διεθνή ανταλλαγή και διάχυση της θεωρίας και των μεθόδων σχεδιασμού, τις επιπτώσεις τους σε διαφορετικά περιβάλλοντα και των ηθικών και μεθοδολογικών ζητημάτων που αυτή εγείρει στον τομέα του σχεδιασμού.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

1. Στις 10-12 Μαΐου 2010 διοργανώνεται το 4^ο Εθνικό Συνέδριο με θέμα «**Η εφαρμογή των Ανανεώσιμων Πηγών ενέργειας – Προς ένα φιλόδοξο και αξιόπιστο εθνικό πρόγραμμα δράσης**» με πρωτοβουλία της Διατμηματικής Μονάδας Ανανεώσιμων Ενεργειακών Πόρων (RENES) του ΕΜΠ στην Αθήνα.

Πληροφορίες: 210 7723272, 9730697

E-mail: renes@central.ntua.gr
renes2010@heliotopos.net

2. Στις 18-20 Μαΐου 2010 διοργανώνεται το 15ο διεθνές συνέδριο της REAL CORP με τίτλο «**Cities for everyone: Liveable, Healthy, Prosper**», στη Βιέννη.

Πληροφορίες στην ιστοσελίδα:
www.corp.at

3. Στις 24-26 Μαΐου 2010 οργανώνεται το ετήσιο διεθνές συνέδριο της Regional Studies Association με τίτλο «**Regional responses and global shifts: actors, institutions and organizations**» στο Pecs της Ουγγαρίας.

Πληροφορίες στην ιστοσελίδα:
www.regional-studies-assoc.ac.uk

4. Στις 2-4 Ιουλίου διοργανώνεται από του Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και το Ίδρυμα Κεφαλονιάς – Ιθάκης, διεθνές επιστημονικό συμπόσιο με θέμα «**Πόλεις και Περιφέρειες στην Ελλάδα και τη Μεσόγειο στον 21^ο αιώνα**», στο Αργοστόλι της Κεφαλονιάς.

Πληροφορίες στην ιστοσελίδα:
www.ikifoundation.gr και στο τηλέφωνο 210 3642057, 24210 74493.

5. Στις 7-10 Ιουλίου 2010 διοργανώνεται το 24^ο συνέδριο της AESOP με τίτλο «**Space is Luxury!**», στο Ελσίνκι της Φινλανδίας.

Πληροφορίες στην ιστοσελίδα:
www.aesop-planning.com

6. Στις 12-15 Ιουλίου 2010 διοργανώνεται το 14^ο συνέδριο της International Planning History Society με τίτλο «**Urban transformation: controversies, contrasts and challenges**», στην Κωνσταντινούπολη.

Πληροφορίες στην ιστοσελίδα:
www.iphs2010.org

7. Στις 19-22 Ιουλίου 2010 διοργανώνεται συνέδριο με τίτλο «**Design and decision support systems in architecture and urban planning**», στο University of Technology στο Αϊντχόβεν της Ολλανδίας.

Πληροφορίες στην ιστοσελίδα:
<http://2010.ddss.nl/>

8. Στις 9-12 Σεπτεμβρίου 2010 διοργανώνεται το 7^ο ευρωπαϊκό εκπαιδευτικό σεμινάριο GIS – EUGISES στις Σέρρες.

Πληροφορίες στην ιστοσελίδα:
<http://www.eugises.eu>

9. Στις 20-23 Σεπτεμβρίου 2010 διοργανώνεται από την ISoCaRP το 46^ο διεθνές συνέδριο με τίτλο «**Sustainable City / Developing World**», στο Ναϊρόμπι της Κένυας.

Πληροφορίες στην ιστοσελίδα:
<http://www.isocarp.org>

10. Στις 18-21 Οκτωβρίου 2010 διοργανώνεται διεθνές συνέδριο με τίτλο: «**Managing the Urban Rural Interface**», στην Κοπεγχάγη.

Διοργάνωση:

- The PLUREL project,
- ASEM 4th Symposium on Urban Forestry
- Landscape Tomorrow
- Danish Association of Landscape Ecologists
- Danish Architecture Centre

Πληροφορίες στην ιστοσελίδα:
www.plurel.net/confernece

11. Στις 4-6 Νοεμβρίου 2010 διοργανώνεται από την Ελληνική Γεωγραφική Εταιρεία στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, στην Αθήνα, το **9^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Γεωγραφίας**.

Πληροφορίες στην ιστοσελίδα του Συνεδρίου: www.geography2010.gr

12. Στις 2-3 Δεκεμβρίου 2010 διοργανώνεται από την Ελληνική Εταιρεία Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (HellasGIS) το **6^ο Πανελλήνιο Συνέδριο HellasGIS** στο ΕΜΠ, Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου.

Πληροφορίες στην ιστοσελίδα: www.hellasgi.gr

ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΥΠΟ

____, «Υποσχέσεις για αναβάθμιση του Οργανισμού Αθήνας», *Η Αυγή*, Ιανουάριος 7, 2010

Φωτόπουλος, Ν., «Νόμιμα τα αυθαίρετα με τη βούλα της Νομαρχίας», *Ελευθεροτυπία*, Ιανουάριος 8, 2010

____, «Ανοίγουν τα κλειστά επαγγέλματα», *Ημερησία*, Ιανουάριος 8, 2010

____, «Ομάδα εργασίας για ειδικό χωροταξικό ΑΠΕ», *Ναυτεμπορική*, Ιανουάριος 8, 2010

Λιάλιος, Γ., «Αναπλάσεις σε κέντρο, Γουδή και Κυψέλη», *Η Καθημερινή*, Ιανουάριος 10, 2010

Χεκιμογλου, Α., «Η Αθήνα δεν πάει παραπέρα», *Το Βήμα*, Ιανουάριος 10, 2010

____, «Το Ελληνικό δε θα γίνει ποτέ το Χάιντ Πάρκ της Ευρώπης», *Η Καθημερινή*, Ιανουάριος 10, 2010

Καλημέρη, Χ., «Η επαγγελματική κατάταξη των αποφοίτων όλων των σχολών», *Ημερησία*, Ιανουάριος 11, 2010

Σταυρογιάννη, Λ., «Να διατηρηθεί ό,τι απέμεινε από το συγκρότημα Δοξιάδη», *Η Αυγή*, Ιανουάριος 11, 2010

Αλεξάκη, Δ., «'Φρένο' από υπ. Περιβάλλοντος σε επεκτάσεις οικιστικών συγκροτημάτων στον Νομό Αττικής», *Εξπρές*, Ιανουάριος 11, 2010

Αποστολάκης, Σ., «Μετρό Θεσσαλονίκης: Τι κρύβουν οι καθυστερήσεις», *Ελευθεροτυπία*, Ιανουάριος 12, 2010

Λιάλιος, Γ., «'Πράσινες' αντιδράσεις στο νομοσχέδιο Μπιρμπίλη», *Η Καθημερινή*, Ιανουάριος 12, 2010

Χαραλαμπίδου, Β., «Κίνητρα για να τονωθεί η οικοδομική δραστηριότητα», *Το Βήμα*, Ιανουάριος 12, 2010

Κουταλιανου, Ζ., «Ποδηλατόδρομοι είναι, όχι πάρκινγκ», *Η Καθημερινή*, Ιανουάριος 13, 2010

Μουτούση, Ν., «Κατ' αρχήν 'ναι' των δημάρχων στον Καλλικράτη», *Τα Νέα*, Ιανουάριος 13, 2010

Αυλωνίτης, Α., «Πράσινο φως για αβριά πρόσπιμα σε αυθαίρετα», *Το Έθνος*, Ιανουάριος 14, 2010

Μπυρδαρας, Γ., «Νέα δασική νομοθεσία έως το τέλος του καλοκαιριού», *Η Καθημερινή*, Ιανουάριος 14, 2010

Ελαφρός, Γ., «Ελπίδες για 'πράσινη' Ακαδημία Πλάτωνος», *Η Καθημερινή*, Ιανουάριος 17, 2010

Νικολοπούλου, Μ., «'Απόσυρση' για τα παλαιά κτίρια», *Το Έθνος*, Ιανουάριος 18, 2010

Σταυρογιάννη, Λ., «Κτήμα Καμπά: Τσιμέντο να γίνει», *Η Αυγή*, Ιανουάριος 18, 2010

_____, «Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας», *Απογευματινή*, Ιανουάριος 18, 2010

Καρανάτση, Ε., «Κριτική ΚΕΔΚΕ σε ρυθμίσεις του 'Καλλικράτη'», *Η Καθημερινή*, Ιανουάριος 20, 2010

Τζώρτζη, Ε., «ΕΣΠΑ: Απογοητευτική η απορρόφηση πόρων», *Η Καθημερινή*, Ιανουάριος 20, 2010

_____, «Η Αθήνα από τις ταχύτερα 'γκετοποιούμενες' πόλεις της Ευρώπης», *Το Βήμα*, Ιανουάριος 20, 2010

Λιάλιος, Γ., «Εθνικό Κτηματολόγιο πολλών χρήσεων», *Η Καθημερινή*, Ιανουάριος 23, 2010

Μπουγανης, Π., «Φθηνότερη τώρα η μόλυνση του Ασωπού», *Ελευθεροτυπία*, Ιανουάριος 24, 2010

_____, «Πράσινο 'τσεκ απ' και στα αυθαίρετα», *Απογευματινή*, Ιανουάριος 24, 2010

Σταυρογιάννη, Λ., «Η χωροθέτηση αιολικών πάρκων...καταπίνει το περιβάλλον», *Η Αυγή*, Ιανουάριος 25, 2010

Γαλανός, Λ., «Παιχνίδια με ακίνητα στο κέντρο της Αθήνας», *Το Έθνος*, Ιανουάριος 27, 2010

Καϊταντζίδης, Μ., «Με ταχύτητα χελώνας η ανάπτυξη των ανανεώσιμων», *Ελευθεροτυπία*, Ιανουάριος 27, 2010

Φωτιάδης, Ι., «Πώς μια ξεχασμένη πολιτεία έγινε τόπος ευκαιριών για όλους», *Η Καθημερινή*, Ιανουάριος 27, 2010

Χαραλαμπίδου, Β., «Πράσινη αντιπαροχή για τους ημιυπαίθριους», *Το Βήμα*, Ιανουάριος 27, 2010

_____, «Αλλάζει 'χρήση' το ιστορικό κέντρο της Αθήνας», *Εξπρές*, Ιανουάριος 27, 2010

_____, «Πρώτα βήματα για πράσινη ανάπτυξη με διαχείριση απορριμμάτων», *Το Βήμα*, Ιανουάριος 28, 2010

Κανέλλης, Β., «Ακίνητα: Αναστέλλεται η εφαρμογή της 'πράσινης' ταυτότητας», *Ημερησία*, Φεβρουάριος 1, 2010

Νικολοπούλου, Μ., «Υπογραφή διακρατικής συμφωνίας για τις Πρέσπες», *Το Έθνος*, Φεβρουάριος 1, 2010

Σταυρογιάννη, Λ., «Τα μαλλιά της κεφαλής μας θα πληρώσουμε για τα απόβλητα», *Η Αυγή*, Φεβρουάριος 1, 2010

_____, «Σχέδιο σωτηρίας για το κέντρο της Αθήνας», *Τα Νέα*, Φεβρουάριος 1, 2010

Κοντραρου-Ρασσια, Ν., «Ο μεγάλος αρχαιολογικός περίπατος της Κω», *Ελευθεροτυπία*, Φεβρουάριος 2, 2010

Καρίμαλη, Α., «'Φωτιές' για τον Καλλικράτη», *Το Έθνος*, Φεβρουάριος 4, 2010

Λιάλιος, Γ., «Μέτρα υπέρ της σωτηρίας του Ασωπού», *Η Καθημερινή*, Φεβρουάριος 9, 2010

Κοντραρου-Ρασσια, Ν., «Καλύτερα μη δημοφιλής και άσχημη, παρά πόλη – καρτ ποστάλ», *Ελευθεροτυπία*, Φεβρουάριος 9, 2010

Τζαναβάρα, Χ., «Οδός περιπάτου η Πανεπιστημίου», *Ελευθεροτυπία*, Φεβρουάριος 9, 2010

___, «33 μήνες πίσω βρίσκεται το μετρό Θεσσαλονίκης», *Ημερησία*, Φεβρουάριος 9, 2010

___, «Πρόταση για πάγωμα του Ρυθμιστικού Σχεδίου», *Εξπρές*, Φεβρουάριος 9, 2010

___, «Θέλουν να φυτέψουν...τσιμέντο στο πάρκο-ανάσα», *Ελευθεροτυπία*, Φεβρουάριος 11, 2010

___, «Αναστέλλονται προσωρινά τα έργα εκτροπής του Αχελώου ποταμού», *Απογευματινή*, Φεβρουάριος 11, 2010

___, «Επανενεργοποιούνται οι περιφερειακές υπηρεσίες των ΣΧΟΠ», *Η Αυγή*, Φεβρουάριος 11, 2010

Τράτσα, Μ., «Κάρλα – Η ανάπτυξη απειλεί και πάλι τη λίμνη», *Το Βήμα*, Φεβρουάριος 14, 2010

Τζαναβάρα Χ., «Πεζόδρομοι-σωτήρες για το κυκλοφοριακό», *Ελευθεροτυπία*, Φεβρουάριος 16, 2010

Μυρτσιώτη, Γ., «Η χαρτογραφική οδύσσεια του νεοελληνικού κράτους», *Η Καθημερινή*, Φεβρουάριος 17, 2010

___, «Αναταραχή στην αγορά φωτοβολταϊκών συστημάτων», *Το Κέρδος*, Φεβρουάριος 17, 2010

Ελαφρός, Γ., «Την ανησυχία πολιτών και φορέων προκαλεί το σχέδιο για τα αιολικά πάρκα», *Η Καθημερινή*, Φεβρουάριος 19, 2010

Νικολόπουλος, Γ., «Αυθαίρετα με φως και πισίνα τη...θάλασσα», *Το Βήμα*, Φεβρουάριος 19, 2010

Σιωμόπουλος, Κ., «Βυθίζεται η κτηματαγορά, αντιστέκονται οι τιμές», *Το Βήμα*, Φεβρουάριος 19, 2010

Τσιγγανας, Θ., «Τα πρώτα θετικά δείγματα για τη διάσωση της λίμνης Κορώνειας», *Η Καθημερινή*, Φεβρουάριος 19, 2010

___, «Πόλεμος για τις ανεμογεννήτριες», *Ελευθεροτυπία*, Φεβρουάριος 19, 2010

Χαραλαμπίδου, Β., «Σταματάει η δόμηση στα καμένα της Αττικής», *Το Βήμα*, Φεβρουάριος 23, 2010

Χαραλαμπίδου, Β., «Η οικονομική κρίση πλήττει τους μηχανικούς», *Το Βήμα*, Φεβρουάριος 23, 2010

Γαλανός, Λ. «Συστήνεται διυπουργική επιτροπή για 'άνοιγμα' κλειστών επαγγελματιών», *Εξπρές*, Φεβρουάριος 26, 2010

Κρίκκης, Σ., «Ανοίγουν μια πλατεία σε 6 δευτερόλεπτα», *Τα Νέα*, Φεβρουάριος 27, 2010

Λιάλιος, Γ., «Η γραφειοκρατία φρέναρε και τον μετροπόντικα», *Η Καθημερινή*, Φεβρουάριος 28, 2010

Τζαναβάρα, Χ., «Επτά παρεμβάσεις που χάθηκαν στο δρόμο», *Ελευθεροτυπία*, Φεβρουάριος 28, 2010

Φωτοπούλου, Β., «Μετέωρο το Mall στο Μαρούσι», *Ελευθεροτυπία*, Μάρτιος 3, 2010

Λιάλιος, Γ., «Τέλος στο κτίσιμο 'τυφλών' οικοπέδων σε μικρούς οικισμούς», *Η Καθημερινή*, Μάρτιος 4, 2010

Στεφανοπούλου, Φ., «Θεσσαλονίκη χωρίς...σύνορα», *Τα Νέα*, Μάρτιος 5, 2010

Φρεμεντίτης, Σ., «Φρένο στις αλλαγές περιφερειών λόγω ΕΣΠΑ», *Ελευθεροτυπία*, Μάρτιος 7, 2010

___, «Η πράσινη στροφή των μητροπόλεων», *Το Βήμα*, Μάρτιος 7, 2010

Ευθυμιάδης, Π., «Στα χαρτιά οι εντάξεις 300.000 στρεμμάτων», *Απογευματινή*, Μάρτιος 9, 2010

Λιάλιος, Γ., «Καθυστερεί η κτηματογράφηση», *Η Καθημερινή*, Μάρτιος 10, 2010

Σιωμόπουλος, Κ., «Βουτιά-ρεκόρ στην οικοδομή», *Το Βήμα*, Μάρτιος 10, 2010

Τζαναβάρα, Χ., «Υποσχέσεις για παραλία – κόσμημα», *Ελευθεροτυπία*, Μάρτιος 10, 2010

Κουταλιανού, Ζ., «Μια γειτονιά ντροπή τη Θεσσαλονίκη», *Η Καθημερινή*, Μάρτιος 11, 2010

_____, «Αντιδράσεις για τις οικοδομικές άδειες σε χωριά των 2.000 κατοίκων», *Ναυτεμπορική*, Μάρτιος 11, 2010

Λαγίου, Δ., «Ξαναδίνουν ζωή σε 'νεκρά' κτίσματα στην καρδιά της πόλης», *Το Έθνος*, Μάρτιος 15, 2010

Χατζηγεωργίου Α., «Χωριό πρότυπο...φάντασμα», *Ελευθεροτυπία*, Μάρτιος 16, 2010

Καρανάτση, Ε., «Όλο και χειρότερη η κατάσταση στο όρος Αιγάλεω», *Η Καθημερινή*, Μάρτιος 19, 2010

Λιλιουπούλου, Μ., «Αφανίζονται οι 'φύλακες' της φύσης», *Το Έθνος*, Μάρτιος 19, 2010

Τζέλης, Κ., «Μείωση συντελεστών δόμησης θα φέρει το νέο ρυθμιστικό», *Ημερησία*, Μάρτιος 20, 2010

Γιόγιακας, Π., «Ελεύθερη πρόσβαση σε Ελληνικό και παραλία», *Τα Νέα*, Μάρτιος 21, 2010

Λιάλιος Γ., «Για τη...χωματερή η διαχείριση των σκουπιδιών στην Ελλάδα», *Η Καθημερινή*, Μάρτιος 24, 2010

Λιάλιος Γ., «Δραστικά μέτρα κατά της εκτός σχεδίου δόμησης στα νησιά», *Η Καθημερινή*, Μάρτιος 28, 2010

Τζέλης, Κ., «Σχέδιο σωτηρίας του κέντρου της Αθήνας», *Ημερησία*, Μάρτιος 30, 2010

Φαλίδα, Ε., «Η Αθήνα δε θέλει ψηλά κτίρια», *Τα Νέα*, Μάρτιος 30, 2010

Χριστοδουλάκης, Α., «Κρατικά τα αιολικά πάρκα στη θάλασσα», *Το Βήμα*, Μάρτιος 30, 2010

Πληθάρης, Α., «Μετά την 'Ωρα της Γης'», *Η Αυγή*, Μάρτιος 31, 2010

Τζέλης, Κ., «Νόμιμοι οι ημιυπαίθριοι με το 8%-14% της αντικειμενικής», *Ημερησία*, Μάρτιος 31, 2010

ΛΕΞΕΙΣ - ΚΛΕΙΔΙΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΤΕΥΧΩΝ

π01: Μητροπολιτικό πάρκο Ελληνικού, Μετεγκατάσταση ΔΕΘ, Ρυθμιστικό Σχέδιο Λάρισας

π02: Ειδικό Πλαίσιο Βιομηχανίας, Επικαιροποίηση Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης, Αναθεώρηση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Δήμου Τρικκαίων

π03: Ρύθμιση του μητροπολιτικού χώρου της Θεσσαλονίκης, Πολεοδομικός σχεδιασμός & κλιματική αλλαγή, Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας – Αττικής

π04: 2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Πολεοδομίας, Χωροταξίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης, Αφιέρωμα: «Ποιο το μέλλον της χωροταξίας και της πολεοδομίας στην περίπτωση διάσπασης του ΥΠΕΧΩΔΕ;» (Γ. Αλαβάνος, Σπ. Κουβέλης, Γ. Μανιάτης, Ε. Μπαλτάς, Δ. Οικονόμου, Ν. Τασοπούλου), Ρυθμιστικό Σχέδιο Αττικής, Μετεγκατάσταση ΔΕΘ

π05: 2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Πολεοδομίας, Χωροταξίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης - τοποθέτηση ΣΕΜΠΧΠΑ, Σεμινάρια, Αφιέρωμα «Ο πολεοδομικός σχεδιασμός σε κρίση;» (Γ. Γιαννακούρου, Κ. Γώγος, Μ. Χαϊνταρλής), Κοπεγχάγη (Κ. Αρσένης), Σύγχρονες Αστικές Αναπλάσεις, Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Αναζωογόνησης.

Τα προηγούμενα τεύχη είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α., www.poleodomia.gr & www.chorotaxia.gr στο λήμμα «Εκδόσεις».

ΕΠΙ ΤΟΥ «ΠΙΕΣΤΗΡΙΟΥ»

Νέο Δ.Σ. στον ΟΡ.ΘΕ.

Η Υπουργός Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, κα Τίνα Μπιρμπίλη, με σχετική απόφασή της όρισε τα μέλη του Δ.Σ του Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας του Περιβάλλοντος Θεσσαλονίκης (ΟΡΘΕ), ως εξής:

- Πρόεδρος - Πάνος Σταθακόπουλος, Δρ. Αρχιτέκτονας/Πολεοδόμος
- Αντιπρόεδρος - Άσπα Γοσποδίνη, Δρ. Αρχιτέκτονας/Πολεοδόμος.
- Μέλος - Μαρία Γρηγοριάδου, Πολιτικός Μηχανικός/Συγκοινωνιολόγος.
- Μέλος - Χρήστος Μαμαρίκας, Πολιτικός Μηχανικός.

Ο Σύλλογος Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Περιφερειακό Τμήμα Βόρειας Ελλάδας εκφράζουν τα συγχαρητήριά τους στα μέλη του Δ.Σ. και εύχονται καλή δύναμη και καλή επιτυχία στο έργο τους.

Ο Σύλλογος και το Περιφερειακό Τμήμα Βόρειας Ελλάδας είναι στη διάθεσή του ΟΡΘΕ για μια εποικοδομητική συνεργασία για την αστική αναγέννηση της Θεσσαλονίκης και την προαγωγή του χωρικού σχεδιασμού και της περιφερειακής ανάπτυξης, προς όφελος της μητροπολιτικής περιοχής και κατ' επέκταση της Κεντρικής Μακεδονίας.

Επιστημονική εσπερίδα

Ο Σύλλογος Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Περιφερειακό Τμήμα Βόρειας Ελλάδας, σε συνεργασία με το Τ.Ε.Ε./Τ.Κ.Μ. διοργανώνει επιστημονική εσπερίδα στη Θεσσαλονίκη με ενδεικτικό τίτλο **«Προγράμματα αστικής αναγέννησης και βιώσιμη ανάπτυξη – Ελληνικές και ευρωπαϊκές εμπειρίες σε ζητήματα σχεδιασμού, προγραμματισμού, οργάνωσης και υλοποίησης παρεμβάσεων στον αστικό χώρο»**. Η ημερομηνία που έχει οριστεί για την πραγματοποίηση της εσπερίδας είναι η **28η Μαΐου 2010**.

Στην εσπερίδα έχουν κληθεί να καταθέσουν τις εμπειρίες τους αναφορικά με την υλοποίηση προγραμμάτων αστικής αναγέννησης και τη χρηματοδότησή τους επιστήμονες από την Ελλάδα και το εξωτερικό, εκπρόσωποι Υπουργείων, ενώ θα ακολουθήσει συζήτηση με το κοινό.

Για τον Σ.Ε.Μ.Π.Χ.Π.Α.,
Μακράκης – Καραχάλιος Χρυσόστομος, Αντιπρόεδρος

Για το Περιφ. Τμήμα Βόρειας Ελλάδας,
Μπάκης Γιώργος, Πρόεδρος

Οργανωτική Επιτροπή

Εκ μέρους του Συλλόγου στην Οργανωτική Επιτροπή συμμετέχουν αλφαβητικά οι:

- Αλεξανδροπούλου Αιμιλία
- Ιωαννίδου Νατάσα
- Καζάκη Σοφία
- Κουτσομάρκος Νίκος
- Μακράκης – Καραχάλιος Χρυσόστομος
- Μπάκης Γιώργος
- Τασοπούλου Νατάσα

Η υλοποίηση της εσπερίδας θα πραγματοποιηθεί με την υποστήριξη των παρακάτω εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον μελετητικό, συμβουλευτικό και κατασκευαστικό τομέα, τις οποίες ευχαριστούμε θερμά:

ΕΥΡΩΤΕΚ Α.Ε.

ΔΙΚΤΥΟ Α.Ε.

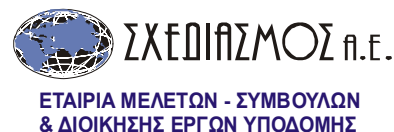
ΓΕΩΧΩΡΟΣ Ε.Π.Ε.

mSOLUTIONS

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ Α.Ε. –
ΚΤΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ Α.Ε.

TEMNON

ΧΩΡΟΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε.

ΓΕΩΑΝΑΛΥΣΗ Α.Ε.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΓΙΑΝΝΕΤΑΚΗ
& ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

Παρακαλούμε, για τη διευκόλυνση όσων ασχολούνται με τη σύνταξη του κάθε δελτίου και προκειμένου να μη χάνεται άσκοπα χρόνος σε μετατροπές κειμένων, να τηρούνται οι ακόλουθες βασικές προδιαγραφές:

Επικεφαλίδες

•1η Επικεφαλίδα: Heading 2

•2η επικεφαλίδα: Heading 3

•Κ.ο.κ.

Κείμενο

•Normal

Αριθμήσεις

•List Bullet

•List Bullet 2

•List Bullet 3

•List Number

Τα σημεία ενδιαφέροντος σημειώνονται με **bold**. Για τις επικεφαλίδες πινάκων χρησιμοποιούνται Table Header, για το κείμενο πινάκων Table Text και για την αρίθμηση Table Bullet και Table Number. Δεδομένου ότι πρόκειται για ηλεκτρονική έκδοση αποφύγετε την αποστολή φωτογραφιών, με την εξαίρεση των άρθρων που προορίζονται για τη στήλη «Χωροσκόπιο». Παρακαλούμε, οι φωτογραφίες να έχουν συμπίεστεί ήδη πριν αποσταλούν και να αποτελούν πνευματική ιδιοκτησία του αποστολέα. Παρακαλούμε, επίσης, να παραθέτετε τις πηγές σας στα κείμενα που αποστέλλετε. Οποιοσδήποτε από τους γνωστούς τρόπους βιβλιογραφικής αναφοράς είναι αποδεκτός, αρκεί να τηρείται ενιαία σε κάθε κείμενο.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

grammateia@chorotaxia.gr

Να μην ξεχάσω να πληρώσω
τη συνδρομή μου στο
Σύλλογο

Για πληροφορίες να πάρω
τηλέφωνο την Έλενα στο
6974667541